ੴ

जपुजी साहिब

अध्यात्म तर्फको यात्रा

नेपाली अनुवाद

SikhBookClub.Com

SGGS Online.com

सामग्रीको तालिका

1. जपुजी साहिब--1
2. प्रार्थना--38
3. यात्राका लागि दर्शन ---42
4. महिलाहरूको भुमिका --44
5. पगडीको महत्त्व ---48
6. विनम्रता तपाईँको यात्राको मुख्य सार हो-------------------------------50

🙏🙏🙏 We are distributing Free Gutkas, Divine message of the Guru globally in all the major languages, To Continue this Monumental task, please donate at https://sggsonline.com/donation

This Sewa has been done by Sewadars & SikhBookClub.

This text is only a translation and only gives the essence of the Guru's Divine word. For a more complete understanding, please read the Gurumukhi Sri Guru Granth Sahib Ji. If any errors are noticed, please notify us immediately via email at walnut@gmail.com.

Publisher: SikhBookClub.com

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
अकाल पुरख एक छन्, जसको नाम 'अस्तित्व वाला' हो जो सृष्टिका रचनाकार हुन्(करता हुन्) जो सबमा व्यप्त छन्, भयरहित छन्(निर्भय) वैररहित(निरवैर), जसको रूप कालदेखि माथि छ(भाव, जसको शरीर नाश-रहित छ) जो योनिमा आउँदैनन्, जसको प्रकाश आँफै भएको हो अनि जो सत्गुरुका कृपाले पाइन्छ।

॥ ਜਪੁ ॥
जप गर्नुहोस्।(यसलाई गुरुको वाणीको शीर्षक पनि मानिन्छ)

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥
निरंकार(अकाल पुरख) सृष्टिको रचनाभन्दा पहिले सत्य थिए, युगहरूको शुरूमा पनि सत्य(स्वरुप) थिए।

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥
अहिले बर्तमानमा पनि उनको अस्तित्व छ, श्री गुरु नानक देवजी भन्नु हुन्छ कि भविष्यमा पनि उनै सत्यस्वरूप निरंकारको अस्तित्व हुनेछ ॥ १ ॥

ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥
यदि कसैले लाखपल्ट शौच(स्नानादि) गऱ्यो भने पनि यो शरीरको बाहिरी स्नानले मन पवित्र हुन सक्दैन। मनको पवित्रताबिना परमेश्वर(वाहेगुरु)लाई सोच्न पनि सकिन्न।

ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥
जबसम्म मनबाट झुटो विकार निस्किँदैन; यदि कसैले एकाग्र चित्त ध्यान लगाएर मुख बन्द गरेर बसे पनि मनलाई शान्ति प्राप्त हुँदैन।

ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥
हे जीव! निस्सन्देह, यस संसारमा तिमीले जति सुकै भोग्य पदार्थहरू ग्रहण पनि वा जति सुकै पूजा, व्रत आदिजस्ता आडम्बर गरेर तिमीले त्यो परमेश्वरलाई प्राप्त गर्न चाहन्छौ होला, तर यदि तिमीले आफु भित्रको तिर्खा रूपी मृगको सिकार गरेनौ भने सबै व्यर्थ हुन्छ। यदि तिमीभित्र ती कुराहरूको तिर्खा समाप्त भएन भने, तिमीले ती परमेश्वरलाई भेट्टाउन सक्दैनौ।

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥
कसैको हजारौं र लाखौं चतुर विचारहरू भए तापनि ती सबै अहंकारले पूर्ण भएका कारण परमेश्वरसम्म पुग्न कहिल्यै सहायक हुँदैनन्।

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥
अब प्रश्न उठ्दछ कि त्यसो भए परमेश्वरको सामुन्ने सत्यको प्रकाश पुञ्ज कसरी बनाउन सकिन्छ, हामी र निरंकारबिचको असत्यको पर्खाल कसरी तोड्न सकिन्छ?

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥
सत्य रूप हुने मार्ग बताउँदै श्री गुरु नानक देवजी भन्नुहुन्छ– सृष्टिको प्रारम्भदेखि नै यस्तो लेखिँदै आएको छ कि ईश्वरको आज्ञा पालन गरेर मात्र सांसारिक प्राणीले यो सब गर्न सक्छ ॥ १ ॥

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥
(सृष्टिको रचनामा) समस्त शरीर (निरंकरको)आज्ञाद्वारा रचिएका हुन्, तर उनको आज्ञा मुखबाट शब्दहरू निकालेर वर्णन गर्न सकिँदैन।

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥
परमेश्वरको आज्ञाद्वारा (यस पृथ्वीमा) अनेकौं योनिमा जीवहरू सृष्टि हुन्छन्, उहाँकै आज्ञाद्वारा मान-सम्मान (अथवा उच्च र नीचको स्थिति) प्राप्त हुन्छ।

ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥
परमेश्वर (वाहेगुरु) को आदेशद्वारा नै जीवले श्रेष्ठ अथवा निम्न जीवन प्राप्त गर्दछ, उहाँद्वारा लिखित आदेशअनुसार जीवले सुख र दुःखको अनुभूति गर्दछ ।

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥
परमात्माको आदेशद्वारा नै जीवलाई कृपा प्राप्त हुँदछ, धेरै जना उहाँको आदेशले आवागमनको चक्रमा फँसिरहेका छन्।

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥
यी सर्वोच्च शक्ति परमेश्वरको अधिनमा नै सब-कुछ रहन्छन्, उनका अतिरिक्त संसारको कुनै पनि कार्य हुँदैन।

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥੨॥
हे नानक! यदि जीवले त्यो अकालको पुरखको आदेशलाई प्रसन्नचित्तका साथ जान्दछ भने अहंकारी 'म' को वशमा कोही हुनेछैन। यो अहंकारले सांसारिक वैभवमा संलग्न प्राणीलाई निरंकरको नजिक आउन दिँदैन।।२।।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥
(परमेश्वरको कृपाले नै)जोसँग आत्मिक शक्ति हुन्छ, उसैले ती (सर्वशक्तिमान्) शक्तिको महिमा गाउन सक्छ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
कसैले उहाँद्वारा प्रदत्त आशीर्वादलाई (उनको) अनुग्रह मानेर नै उहाँको किर्तीको प्रशंसा गरिरहेको छ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥
कुनै जीवले उनको अकथनीय गुण र महिमा गाइरहेको छ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥
कोही उनको विषम विचारहरू(ज्ञान) को गीत विद्याद्वारा गरिरहेका छन्।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੇਹ ॥
कसैले उनको प्रसंसा रचयिता तथा संहारकर्ता ईश्वरको रूप जानेर गरिरहेका छन्।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥
कसैले उनको यसरी वर्णन गर्छन् कि उनी परम सत्ता हुन् जसले जीवन दिन्छिन् र त्यसपछि यसलाई फिर्ता लिन्छिन्।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੂਰਿ ॥
कुनै जीवले ती निरंकरलाई आफूभन्दा टाढा जानेर गाउँछ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੂਰਿ ॥
कतिले उहाँलाई उहाँका रूपले चिनेर उहाँको महिमा गाउँछन्।

ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥
अनेकौंले उनको किर्तीको बारेमा भनेका छन् तर पनि भनेर सकिएको छैन।

ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥
करोडौं जीवहरूले उनका गुणहरूका विषयमा बताएका छन्, तर पनि उनको वास्तविक रूप पत्ता लगाउन सकिएको छैन।

ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥
अकाल-पुरख दाता बनेर, उनले जीवलाई भौतिक पदार्थहरू (निरन्तर) दिइरहन्छन्, (तर) जीवले यो लिँदा थकित हुन्छ।

ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥
सम्पूर्ण जीवले युगौं-युगदेखि यी पदार्थहरूको भोग गर्दैआएका छन्।

ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ ॥
आदेशक गर्ने निरंकारको इच्छाद्वारा नै (सम्पूर्ण सृष्टिको) मार्गमा हिँडिरहेका छन्।

ਨਾਨਕ ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥੩॥
श्री गुरु नानक देवजी सृष्टिका प्राणीहरूलाई चेतावनी दिँदै भन्नुहुन्छ कि उहाँ (यस संसारका प्राणीहरूमा) चिन्तारहित भएर (वाहेगुरु) सधैं प्रसन्न रहनुहुन्छ।

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥
ती अकाल पुरख (निरंकार) आफ्ना सत्य नाउँका साथै आफु पनि सत्य हुन्, उनलाई (सत्य र सत्य) प्रेम गर्नेहरूलाई नै अनन्त भनिन्छ।

ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥
(समस्त देव, दैत्य, मनुष्य तथा पशु इत्यादि) जीव भनिरहन्छन्, मागिरहन्छन्(भौतिक पदार्थ) देऊ देऊ गर्दछन्, उनी दाता(परमात्मा) सबैलाई दिइरहन्छन्।

ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥
अब प्रश्न उत्पन्न हुँदछ कि(जसरी अन्य राजा-महाराजाहरूका समक्ष केही कोसेली लिएर जान्छन् त्यस्तै नै) उहाँ परिपूर्ण परमात्माका समक्ष के कोसेली लिएर जाने जसले गर्दा उनको द्वार सजिलै देख्न सकिन्छ?

ਮੁਹੌ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥
हामी कस्तो प्रकारले आफ्नो जिब्रोले उहाँको प्रशंसा गर्न सक्छौं जसले गर्दा त्यो प्रशंसा सुनेपछि**,** ती अनन्त शक्ति (ईश्वर) ले हामीलाई प्रेम र भेटीहरू गरुन्**?**

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
यसको उत्तर गुरु महाराजले स्पष्टसँग दिएका छन् कि प्रातःकाल (अमृत वेला)मा (जुन समयमा मानिसको मन सामान्यतया सांसारिक भ्रमबाट अलग हुन्छ)**,** त्यो सत्य नामवाला अकाल पुरखको नाम-स्मरण गर्नुहोस् अनि उहाँको महिमा गाउनुहोस्**,** तब मात्र हामीले उनको प्रेम प्राप्त गर्न सक्छौं।

ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥
(यसमा यदि उनको कृपा भयो भने) गुरुजी भन्नुहुन्छ कि कर्मले मात्र प्राणीलाई यो शरीर रूपी बस्त्र अर्थात् मानव जीवन प्राप्त हुन्छ, यसबाट मुक्ति पाइन्न, मोक्ष प्राप्त गर्नका लागि उनको कृपामयी दृष्टि चाहिन्छ।

ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥੪॥
हे नानक! सत्य स्वरूप निरंकार नै सर्वस्व हुन् भन्ने अनुभूतिलाई स्वीकार गर्नुहोस्, यसले मानिसका सबै सन्देहहरू हटाउनेछ।

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ ॥
ईश्वरलाई कसैले पनि मूर्त रूपमा स्थापित गर्न सक्दैन, न त उनलाई बनाउन नै सकिन्छ।

ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ ॥
उनी मायातित भई स्वयम् नै प्रकाशमान छन्।

ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ ॥
जुन मानवले ती ईस्वरको नाम-स्मरण गरेको छ, उसैले उनको दरबारमा सम्मान प्राप्त गरेको छ।

ਨਾਨਕ ਗਾਵੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥
श्री गुरु नानक देवजीको भनाइ छ कि ती गुणहरूको भण्डार निरंकारको आराधना गर्न पर्दछ।

ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ ॥
उनको गुणगान गर्दै, प्रशंसा सुन्दै आफ्नो हृदयमा उनीप्रति श्रद्धा धारण गरौं।

ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥
यसो गर्नाले दुःखहरू नाश भएर घरमा सुखको बास हुँदछ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥
गुरूको मुखबाट निस्केको शब्द नै वेदहरूको ज्ञान हो, त्यही उपदेशरूपी ज्ञान सबै ठाउँमा विद्यमान छ।

ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ॥
गुरु नै शिव, विष्णु, ब्रह्मा अनि माता पार्वती हुन्, किनभने गुरु परम शक्ति हुन्।

ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥
श्री गुरुनानक देवजीको भनाइ छ कि ती सर्वगुण स्वरूप परम पिता परमेश्वरलाई आफ्नो वाणीद्वारा व्यक्त गर्न सकिन्न किन कि उनको महिमा अपरम्पार छ उनको वर्णन हाम्रो सुक्ष्म बुद्धिद्वारा गर्न सकिन्न।

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
हे साँचो गुरु! मलाई केवल यही बुद्धि दिनुहोस् कि

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥
समस्त प्राणीहरूको जो एक मात्र दाता हुनुहुन्छ, म कहिले पनि उनलाई नभुलूँ।।५।।

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥
तीर्थ-स्नान पनि तब मात्र गर्न सकिन्छ यदि यो गर्न उनलाई स्वीकार्य हुन्छ, ती अकाल पुरखको इच्छा बिना मैले तीर्थ-स्नान गरेर पनि के गर्नु, किन भने यी सब अर्थहिन नै त हुन्छन्।

ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥
म ती रचयिताले सृष्टि गरेका जति पनि सृष्टि देख्दछु, तीमध्ये कर्म बिना न कुनै जीवले केही प्राप्त गर्न सक्दछ न त उसलाई केही प्राप्त हुँदछ।

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥
यदि हामीले गुरुद्वारा प्राप्त ज्ञानलाई आफ्नो जीवनमा धारण गर्‍यौँ भने हाम्रो बुद्धि हिरा-मोतीजस्ता पदार्थले परिपूर्ण हुन्छ भाव हिरा मणिक्यजस्ता शोभनीय पदार्थजस्ता हाम्रो जीवन पनि शोभायमान हुनेछ।

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
हे गुरू जी**!** मलाई यहि ज्ञान दिनुहोस् कि

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੬॥
सृष्टिका समस्त प्राणिहरूको दाता निरंकार मदेखि हराएर नजाउन्।।६।।

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੂਣੀ ਹੋਇ ॥
यदि कुनै मानिस अथवा योगीले योग-साधना गरेर चार युग दस गुणा अधिक, अर्थात् चालीस युगको आयु पाए।

ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥
नौ खण्डहरू (पौराणिक धर्म-ग्रन्थहरूमा वर्णित इलावर्त, किंपुरुष, भद्र, भरत, केतुमाल, हरि, हिरण्य, रम्यक अनि कुरु) मा उनको कीर्ति होस्, सबै उनको सम्मानमा एकसाथ चलुन्।

ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ ॥
संसारमा प्रख्यात पुरुष बनेर आफ्नो रुपको गान गराइरहनु।

ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੇ ॥
यदि अकाल पुरखको कृपादृष्टिमा त्यो मनुष्य आएन भने कसैले पनि उसको क्षमा माग्नु हुँदैन।

ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ ॥
यति वैभव तथा मान-सम्मान भएर पनि यस्ता मानिस परमात्माका समक्ष किटानुहरूमा सानो किट अर्थात् अत्यन्त अधम मानिन्छ, दोषयुक्त मानिस पनि उसलाई दोषी सम्झन्छ।

ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥
गुरुनानकजीको भानाइ छ कि त्यो असीम-शक्ति निरंकारले गुणहीन मानिसलाई गुण प्रदान गर्दछन् अनि गुणी मानिसहरूलाई अतिरिक्त गुणवान बनाउँदछन्।

ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਝਈ ਜਿ ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥੭॥
तर यस्तो कोही पनि अरू देखिँदैन, जो ती गुणहरूले परिपूर्ण परमात्मालाई कुनै गुण प्रदान गर्न सकोस्।।७।।

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ ॥
परमात्माको नाम सुन्नु, अर्थात् उनको कीर्तिमा अफ्नो हृदय लगाउनका कारण नै सिद्ध, पीर, देव तथा नाथ इत्यादि परम-पद प्राप्त गरिएको हो।

ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਆਕਾਸ ॥
नाम सुन्दा पृथ्वीको ज्ञान प्राप्त हुन्छ, यसलाई धारण गर्ने वृष (पौराणिक शास्त्रअनुसार जसले धौला साँढे आफ्नो सिङमा अडाएको हुन्छ) र आकाशको स्थिरताको शक्ति प्राप्त हुन्छ ।

ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ॥
नाम सुन्नाले शाल्मलि, क्रौन्च, जम्बू, पालक आदि सप्त द्वीप, भूः भवः स्वः आदि चौध लोक तथा अतल, वितल, सुतल आदि सात पातालहरूको व्यापकता प्राप्त हुन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ॥
नाम सुन्नेलाई कालले स्पर्स पनि गर्न सक्दैन।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! प्रभुको भक्तमा सदैव आनन्दको प्रकाश रहन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੮॥
परमात्माको नाम सुनेपछि समस्त दुःख वा दुष्कर्महरूको नाश हुन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥
परमात्माको नाम सुन्दा नै शिव, ब्रहमा तथा इन्द्र आदि पदवी प्राप्त गर्न सकिन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥
निम्न स्तरका मानिसहरू अर्थात् नराम्रो कर्म गर्नेहरू पनि नाम सुन्दा मात्रै प्रशंसाको योग्य बन्छन्।

ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥
नामको साथ सङ्गत गर्नाले योगादि तथा शरीरको विशुद्ध छ चक्र, रत्नपुरक, मूलाधार आदिको रहस्य बोध हुन्छ ।

ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥
नाम सुन्नाले छ- शास्त्र(सांख्य, योग, न्याय आदि) सत्ताइस स्मृतिहरू(मनु, याज्ञवल्कय स्मृति अदि) तथा चारै वेदका ज्ञान उपलब्ध हुन्छन्।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! सन्त जनहरूको हृदयमा सदैव अनन्दको प्रकाश रहन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥
परमात्माको नाम सुन्नाले सबै दुःख तथा दुष्कर्महरूको नाश हुन्छ।।९।।

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥
नाम सुन्दैमा मानिसलाई सत्य, सन्तोष अनि ज्ञानजस्ता मूल धर्महरूको प्राप्ति हुन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥
नाम सुन्दा मात्रैमा समस्त तीर्थमै श्रेष्ठ अडसठ तीर्थहरूमा गरिने स्नानको फल प्राप्त भइहाल्छ।

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥
निरंकारको नाम सुनेपछि उहाँलाई बारम्बार रसनामा ल्याउने व्यक्तिले उनको दरबारमा सम्मान पाउँछ।

ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥
नाम सुनेपछि परमात्मामा सजिलैसँग लिन हुनेछ, किनभने यसबाट आत्मिक सुद्धि भएर ज्ञान प्राप्त हुन्छ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! प्रभुको भक्तहरूमा सदैव आत्मिक आनन्दको प्रकाश रहन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੦॥
परमात्माको नाम सुन्नाले समस्त दुःख तथा दुष्कर्महरूको नाश हुन्छन्।।१०।।

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ॥
नाम सुन्नाले गुणहरूको सागर श्री हरिमा लिन हुन सकिन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥
नाम-श्रवणको प्राभावले नै शेख, पीर अनि राजा आफ्नो आशनमा शोभायमान छन्।

ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥
आज्ञानी मानिसले नाम-श्रवन गर्नाले नै प्रभु-भक्तिको मार्ग प्राप्त गर्न सक्दछ।

ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ ॥
यस भवसागरको आथाह गहिराइलाई जान्न पाउनु पनि नाम-श्रवणको शक्तिले नै सम्भव हुन सक्दछ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥
हे नानक! असल पुरुषहरूभित्र सधैं आनन्दको प्रकाश हुन्छ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੧॥
परमात्माको नाम सुन्नाले समस्त दुःख तथा दुष्कर्महरूको नाश हुन्छ।११।।

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥
त्यस अकाल पुरुषका नाम सुनेर त्यसलाई मान्ने अर्थात् त्यसलाई आफ्नो हृदयमा बसाउने मानिसको अवस्था भनेर भन्न सकिन्न।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥
कसैले पनि उसको अस्थाको वर्णन गर्दछ भने अन्तमा पछुतो गर्नु पर्दछ किन भने यस्तो गर्नु सजिलो छैन, यस्तो कुनै रचना छैन जसले नामबाट प्राप्त हुने आनन्दको रहस्योदघाटन गर्न सकोस्।

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥
यस्तो अवस्थालाई यदि लेखियो भने पनि यसका लागि न कागज छ, न कलम छ न त लेख्ने कुनै जिज्ञासु नै।

ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
जसले वाहेगुरुमा लिन हुनका लागि सोच्न सक्छन्।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमात्माको नाम सर्वश्रेष्ठ तथा मायातीत छ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੨॥
यदि कसैले उसलाई हृदयमा बसाएर उसको बारेमा चिन्तन गर्दछ भने।।१२।।

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥
परमात्माका नाम सुनेर त्यसको चिन्तन गर्नाले मन अनि बुद्धिमा उत्तम प्रीति पैदा हुनेछ।

ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥
चिन्तन गर्नाले सम्पूर्ण सृष्टिका ज्ञान-बोध हुँदछ।

ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥
यस संसारमा परमेश्वरको उपासना गर्ने मानिस सांसारिक कष्ट तथा परलोकमा यमदूतको यातनाहरूबाट पीडित हुँदैन।

ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥
विचारशील मानिस मृत्युपछि यमसँग नरकमा जाँदैन, तर देवताहरूसँग स्वर्ग जान्छ। ईश्वरको नाम स्मरण गर्ने मानिस जीवनको अन्तमा स्वर्गदूतहरूसित नरकमा जाँदैन, तर उसलाई स्वयम् ईश्वरका दूतहरूद्वारा स्वर्गमा लगिइन्छ। भगवान्को नामजप गर्नेहरूलाई भगवान्को आशीर्वाद प्राप्त हुन्छ जो कि यमदूतजस्ताले पनि छुन सक्दैन।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमात्माको नाम अत्यन्त श्रेष्ठ तथा रहस्यमय छ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥
यदि कसैले उसलाई आफ्नो हृदयमा लिन भएर उसको चिन्तन गर्दछ भने।।१३।।

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥
निरंकारको नामको चिन्तन गर्ने मानिसको मार्गमा कुनै प्रकारकको बाधा आउँदैन।

ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥
चिन्तनशील व्यक्ति संसारमा सुन्दरताको हकदार हुन्छ ।

ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥
यस्ता व्यक्ति दुविधापूर्न मार्ग अथवा साम्प्रदायिकतालाई त्यागेर धर्मको बाटोमा हिँड्दछन् ।

ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥
धर्म-कार्यहरूसँग चिन्तनको बलियो सम्बन्ध हुँदछ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमात्माको नाम धेरै नै श्रेष्ठ तथा रहस्यमयी हुन्छ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੪॥
यदि कसैले उसलाई आफ्नो हृदयमा लिएर उसको चिन्तन गर्दछ भने।।१४।।

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥
प्रभुको नामको चिन्तन गर्ने मानिसले मोक्षको द्वार प्राप्त गर्दछ।
यी परमेश्वरका नाम-स्मरण नै यस संसाररूपी सागरमा पार लगाउने नौका अर्थात् मुक्ति दिने मोक्षको एक मात्र साधन हो।

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥
चिन्तन गर्नेले आफ्ना परिवारका सबै सदस्यहरूमा त्यही नाउँको आश्रय दिन्छन्।

ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥
चिन्तनशील गुरसिख आफुले त यो भव-सागर पार गर्दछन् तथा अन्य साथीसङ्गीहरूलाई पनि पार गराइदिन्छन्।

ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥
हे नानक! चिन्तन गर्ने मानव, भिखारी बन्दैन।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥
परमात्माका नाम धेरै श्रेष्ठ एवम् रहस्यमय छ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥
यदि कसै त्यसलाई आफ्नो मनमा लिएर चिन्तन गर्‍यो भने।

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨੁ ॥
जसले प्रभु-नामको चिन्तन गर्दछ उसलाई श्रेष्ठ सन्तजन निरंकारका द्वारमा स्वीकारिन्छ, ऊ नै त्यहाँ प्रमुख हुन्छ।

ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ॥
यस्ताले गुरुमुख प्रिय अकाल पुरुषको सभामा सम्मान पाउँछन्।

ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ ॥
यस्ता सद्- पुरुषहरू राजदरबारमा सुसज्जित हुन्छन्।
जुन प्रभुका प्रेमिहरूले उनको नामरूपी रसको अमृतपान गरेका हुन्छन् यस्ता सद-पुरुष उनको दरबारमा परमात्माको घरमा बस्न पाउँछन्। ईश्वरको घरमा हाम्रो नामरूपी धन मात्र साथमा जान्छ।

ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ ॥
सदगुणी मानवको ध्यन ती सतगुरु(निरंकार) मा नै दृढ रहन्छ।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
यदि कुनै व्यक्ति त्यस सृष्टिकर्ताको बारेमा भन्न चाहन्छ वा उनको रचनाको हिसाब गर्न चाहन्छ भने

ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ ॥
ती रचयिताका प्रकृतिका अनुमान गर्न सकिँदैन।

ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤੁ ॥
निरंकारद्वारा रचित सृष्टि स्वयंमा धर्मरूपी वृषभ (धौला गोरु) द्वारा कायम रहन्छ, जो दयाका पुत्र हुन् (किनकि मनमा करुणा भए मात्र यस मानव प्राणीबाट धर्मको कार्य सम्भव हुनेछ)।

ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ॥
जसलाई सन्तोषरूपी सूत्रले बाँधिएको छ।

ਜੇ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥
यदि कसैलाई परमेश्वरको यो रहस्य थाह भयो भने, ऊ सत्यवादी हुन सक्छ।

ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ ॥
ऊसँग कति बोझ छ, ऊ कति बोझ उठाउने क्षमता राख्दछ।

ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ ਹੋਰੁ ॥
किन कि यस धरतीमा सृष्टिकर्ताले जे रचना गरेका छन् त्यो असिम छ, अनन्त छ।

ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ ॥
उसोभए त्यो गोरुको बोझ कुन शक्तिमा आश्रित छ।

ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ ॥
सृष्टिकर्ताको यस रचनामा अनेक जातिहरू, रङहरू तथा अलग-अलग नामले चिनिने मानिसहरू पर्दछन्।

ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ ॥
जसको मस्तिष्कमा परमात्माको आज्ञाद्वारा संचालित कलमले कर्महरूको भाग्य लेखिएको हुन्छ।

ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
तर यदि कुनै साधारण मानिसले यो भाग्य लेख्ने कुरा गर्छ भने,

ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ ॥
उसलाई यो पनि थाहा हुनेछैन कि यो लेखिने भाग्यको कति अंश लेखिनेछ।

ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ ॥
लेख्ने ती परमात्मामा कति शक्ति होला, उनको रूप कति सुन्दर छ।

ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣੁ ਕੂਤੁ ॥
उनको कति कृपा छ, यस्तो को छ जसले उनका सम्पूर्ण अनुमान लगाउन सक्दछ।

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ ॥
अकाल पुरखको मात्र एउटा शब्दले समस्त सृष्टिको प्रसार भएको हो।

ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥
त्यो एक शब्दरूपी आदेशबाट नै सृष्टिमा एकबाट अनेक जीव-जन्तु, तथा अन्य पदार्थहरूका

प्रवाह चलिरहेका छन्।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
यसकारण मसँग यति बुद्धि कहाँ छ कि म ती अकथनीय प्रभुको सामर्थ्यलाई सम्झन सकूँ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनन्त स्वरूप! म एकपल्ट पनि तपाईंप्रति न्यौछावर हुन सक्षम छुइन।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तपाईँलाई जुन राम्रो लाग्छ त्यही कार्य श्रेष्ठ हो।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥
हे निरंकार! हे पारब्रह्म! तपाईं सदा शाश्वत रूप हुनुहुन्छ।।१६।।

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥
यस सृष्टिमा असङ्ख्य मानिसहरू ती सृष्टिकर्ताको जप गर्दछन्, उनलाई मन पराउने असङ्ख्य छन्।

ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥
असङ्ख्यौले उनको अर्चना गर्छन्, असङ्ख्यौ तपस्वीहरू तपस्या गरिरहेका छन्।

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥
असङ्ख्य मानिसहरू धार्मिक ग्रन्थहरू तथा वेद आदि मुखले पाठ गरिरहेका छन्।

ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥
असङ्ख्य नै योग-साधनमा लिन रहेर मनलाई आसक्तिहरूबाट मुक्त राख्दछन्।

ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥
असङ्ख्य यस्ता भक्तहरू छन् जो ती गुणी निरंकारका गुणहरूलाई मनन गरेर ज्ञान प्राप्त गर्दछन्।

ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥
सत्यलाई चिन्ने अथवा परमार्थ-पदमा हिँड्ने तथा दानी सज्जन असङ्ख्य छन्।

ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥
असङ्ख्य शुरवीर रणभुमिमा शत्रुका सामना गर्दा शास्त्रको मार सहन्छन्।

ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥
असङ्ख्य मानव जीव मौन धारण गरेर एकाग्रचिचितित भएर ती अकाल-पुरखमा लिन रहन्छन्।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
यसकारण मेरो यति बुद्धि कहाँ छ कि म ती अकथनीय प्रभुका सामर्थ्यलाई बुझ्न सकूँ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनन्त स्वरूप! म तिमीप्रति समर्पित हुनका लागि एकदमै योग्य छुइन।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
जो तपाईँलाई राम्रो लाग्छ त्यही कार्य श्रेष्ठ हो।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੭॥
हे निरंकार! हे पारब्रह्म! तिमी शाश्वत रूप हौ।।१७।।

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ ॥
यस सृष्टिमा असङ्ख्य विमुढ तथा गहन अज्ञानी मानिसहरू छन्।

ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥
असङ्ख्य चोर तथा अभक्ष्य खानेहरू छन्, जसले अरूको समान चोरेर खान्छन्।

ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ ॥
असङ्ख्य नै यस्ता छन् जो अन्य मानिसहरूप्रति कठोर आचारणले अत्याचारी शासन गरेर यो संसार त्यागेर जान्छन्।

ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ ॥
असङ्ख्य अधर्मी मानिसहरू जो अर्काको गला काटेर हत्याको पाप कमाइरहेका छन्।

ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥
असङ्ख्य नै पापीहरू यस संसारबाट पाप गरेर जाँदछन्।

ਅਸੰਖ ਕੂੜਿਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ ॥
असङ्ख्य नै झूटा स्वभावहरू राख्नेहरू झूटा कुराहरू बोल्दै हिँड्छन्।

ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ ॥
असङ्ख्य मानिसहरू यस्ता छन् जो आफ्नो फोहोर बुद्धि भएका कारण विषाक्त भोजन खान्छन् ।

ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ ॥
असङ्ख्य मानिसहरू अरूको निन्दा गरेर आफ्नो शीरमाथि पापको बोझ राख्दछन्।

ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥
श्री गुरु नानक देवले पापी एवम् दुष्ट, अज्ञानी, अभक्ष्य कुरा खाने, दुराचारी र अधर्मी मानिसहरूको चरित्र वर्णन गर्दै उनीहरूका सामु आफूलाई अत्यन्त तुच्छ भनेका छन्।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनन्त स्वरूप! म तपाँईमा सपर्पित हुन एकदमै योग्य छुइन।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तपाँईलाई जे राम्रो लाग्छ त्यही कार्य श्रेष्ठ हो।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੮॥
हे निरंकार!हे पारब्रह्म! तिमी सदैव शाश्वत हौ।।१८।।

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥
ती सृष्टिकर्ताको सृष्टिमा अनगिन्ती नाम र अनगिन्ती स्थानका प्राणीहरू घुमिरहेका छन्; अथवा यस सृष्टिमा अकाल-पुरखका धेरै नामहरू छन् तथा धेरै ठाउँहरू छन् जहाँ परमात्मा बस्नुहुन्छ।

ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥
असङ्ख्य नै अकत्पनीय लोक छन्।

ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥
तर जुन मानिसले उहाँको सृष्टिको हिसाब गर्दा 'असङ्ख्य' शब्द प्रयोग गर्दछ उसको शिरमा पनि बोझ हुन्छ।

ਅਖਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥
शब्दद्वारा मात्र त्यो निरंकरको नामजप गर्न सकिन्छ, शब्दले मात्र प्रशंसा गर्न सकिन्छ ।

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥
परमात्माका गुणहरूको ज्ञान पनि शब्दहरूद्वारा गर्न सकिन्छ अनि उहाँको प्रशंसा पनि

शब्दहरूद्वारा मात्र गर्न सकिन्छ।

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥
केवल शब्दहरूद्वारा नै उहाँको वाणी लेख्र र बोल्न सकिन्छ।

ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥
मस्तिष्कमा लेखिएका कार्महरू शब्दद्वारा वर्णन गर्न सकिन्छ।

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥
तर जुन ईश्वरले सबैको भाग्य लेखेका छन्, ती परमेश्वर स्वयम् नियतिदेखि माथि छन्।

ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ ॥
जसरी अकाल-पुरखले मानिसको कर्मअनुसार आज्ञा दिन्छन्, त्यसरी नै उसले पनि आफ्ना कर्महरूलाई भोग्छ।

ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥
सृष्टिकर्ताले यस सृष्टिलाई जति पनि विस्तार गरेका छन्, ती सबै नाम-रूपी नै छन्।

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ ॥
कुनै पनि स्थान नाम नभएको छैन।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥
यसकारण मसँग यति बुद्धि कहाँ छ कि म ती अकथनीय प्रभुको सामर्थ्यको बारेमा कहाँ सोच्न सकूँ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥
हे अनन्त स्वरूप! म एकपल्ट पनि तपाईंप्रति न्यौछावर हुन सक्षम छुइन।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥
तपाईँलाई जुन राम्रो लाग्छ त्यही कार्य श्रेष्ठ हो।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੯॥
हे निरंकार! हे पारब्रह्म! तपाईँ सदा शाश्वत रूप हुनुहुन्छ।।१९।।

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥
यदि यो शरीर, हात- खुट्टा अथवा कुना अन्य अङ्ग मलिन भए

ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥
भने पानीले धोएपछि त्यसको मैला वा माटो सफा हुन्छ

ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ ॥
यदि कुनै वस्त्र मलमूत्र आदिले अपवित्र भए

ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥
भने त्यसलाई साबुनले धोइन्छ।

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥
यदि मानिसको बुद्धि दुष्कर्म गरेकाले मैला भए

ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥
भने त्यो वाहेगुरुका नामका स्मरण गरेर मात्र पवित्र हुन सक्दछ।

ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥
पुण्य र पाप भन्नका लागि मात्र होइन।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥
तर यस संसारमा बसेर मानिसले गरेका हरेक राम्रा-नराम्रा कर्मको विवरण धर्मराजले पठाएका चित्र-गुप्तले लेख्नेछन्, जसअनुसार उसलाई स्वर्ग वा नर्क प्राप्त हुनेछ ।

ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥
त्यसैले मानिस आफै कर्मको बिउ छर्छ अनि त्यसको फल आफै काट्छ।

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥
गुरु नानकजी भन्नुहुन्छ कि यस संसारमा प्राणीको कर्मले उसलाई आवागमनको चक्रमा नै राख्नेछ, निरंकारले जीवको कर्मअनुसार यसको फलको आज्ञा दिनेछन्।। २०।।

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥
तीर्थ-यात्रा, तपस्या- साधना, प्राणीहरूप्रति करुणा तथा निःस्वार्थ दान दिनाले

ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥
यदि कुनै मनुष्यले सम्मान पायो भने ऊ निकै सानो हुन्छ ।

ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥
तर जसले आफ्नो हृदयमा परमेश्वरको नामलाई प्रेम गरेका हुन्छन् र यसको बारेमा निरन्तर

ਚਿन्तन गरेका हुन्छन्।

ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ ॥
मानौ उनीहरूले आफ्नो भित्रको तीर्थको स्थान गरे अनि आफ्नो मैला हटाए। (अर्थात्, त्यो प्राणीले आफ्नो हृदयलाई निरंकारमा डुबाएर आफ्नो अन्तस्करणको धुलो शुद्ध पारेको छ।)

ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
हे सर्वगुण स्वरूप! तिमीमा सबै गुण छन्, ममा कुनै राम्रो गुण छैन।

ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
सदाचारको गुण धारण नगरी भगवान्को भक्ति पनि हुन सक्दैन।

ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥
हे निरंकार! तिम्रो संधै जय होस्, तिमी कल्याण स्वरूप हौ, ब्रह्म रूप हौ।

ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥
तिमी सत्य हौ, चैतन्य हौ अनि सदैव आनन्द स्वरूप हौ।

ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣ ਥਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥
परमात्माले जब यो सृष्टिको शुरुवात गरेका थिए तब कुन चाँहि समय, कुन चाहिँ पल, कुन चाहिँ तिथि, तथा कुन चाहिँ दिन थियो।

ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥
त्यस समय कुन चाँहि ऋतु, कुन चाँहि महिना थियो, जब यो शुरू भएको थियो, यी सब कसले जान्दछ?

ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥
सृष्टि प्रसार भएको निश्चित समय महाविद्वान्, ऋषिमुनि अदिले पनि पत्ता लगाउन सकेका छैनन्, यदि उनीहरूले जान्न सकेका भए निश्चय नै वेदहरू अथवा धर्म-ग्रन्थहरूमा यसको उल्लेख गर्ने थिए।

ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥
यस समयको ज्ञान त कजिहरूलाई पनि हुन सकेन , यदि उनीहरूलाई थाहा भएको भए कुरान आदिमा यसको उल्लेख गर्ने थिए।

ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥
यस सृष्टिका रचनाको दिन, वार, ऋतु अथवा महिना आदिबारे कुनै योगीले पनि जान्न पाएका

छैनन्।

ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥
यसको बारेमा त जो यस जगत्का रचयिता हुन् उनी स्वयं नै जान्न् सक्दछन् कि यस सृष्टिको प्रसार कहिले गरिएको थियो।

ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥
म कसरी ती अकाल पुरुषको चमत्कारबारे भनूँ, कसरी उको प्रशंसा गरूँ, कस्तो प्रकारले वर्णन गरूँ अनि कसरी तिनको भेदलाई जान्न सक्दछु?

ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥
सतगुरुजी भन्नुहुन्छ कि भन्नका लागि त कसैले पनि अरुभन्दा बुद्धिमान भएर ती परमात्माको प्रसंसा गर्छन्।

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥
तर परमेश्वर महान् छन्, उनको नाम उनीभन्दा पनि महान् छ, सृष्टिमा जे पनि भइरहेको छ त्यो उनले गरेर नै भइरहेको छ।

ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੌ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥
हे नानक! यदि कुनै जीवले त्यो अभेद्य निरंकारको गुणात्मक रहस्य जान्दछु भनी गर्व गर्छ भने उसले यस संसारमा त के परलोकमा पनि सम्मान प्राप्त गर्दैन ॥ २१ ॥

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥
सतगुरुजीले आम मानिसको मनमा रहेको सात स्वर्ग र सात पातालको शङ्कालाई दूर गर्दै ब्रह्माण्डको सृष्टिमा लाखौं पातालमात्र छन् र आकाशदेखि आकाशसम्म लाखौं आकाश छन् भन्छन्।

ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥
वेद र ग्रन्थहरूमा पनि यही कुरा भनिएको छ कि खोज्नेहरू यसलाई अन्त्यसम्म खोजेर थाकेका हुन्छन्, तर यसको अन्त कसैले पनि भेट्टाएका छैनन् ।

ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥
सबै धर्मशास्त्रमा अठार हजार संसार भएको बताइएको छ, तर वास्तवमा, तिनीहरूको मुल एक परमेश्वर नै हुन्, जो तिनीहरूको सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ।

ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੈ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ॥
उनको रचनाको आकारको अनुमान वा गणना गर्न सकिँदैन, अनि यो कुनै पनि मानवीय गणनादेखि माथि छ।

ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੁ ॥੨੨॥
हे नानक! जुन सृष्टिकर्तालाई यस सम्पूर्ण जगतमा महान् भनिआएको छ उहाँ स्वयंले मात्र उहाँलाई जान्नुहुन्छ अथवा जान्न सक्नुहुन्छ।

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥
स्तुति गर्ने साधकहरूले पनि ती परमात्माको स्तुति गरेर उनको सिमा पाउन सकेका छैनन्।

ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥
जसरी नदि-नालाहरू समुन्द्रमा मिलेर त्यसको अथाह अन्तसम्म पुग्न सक्दैनन्, तर आफ्नो अस्तित्व पनि हराउँछन्, त्यसरी नै स्तुति गर्ने व्यक्ति स्तुति गर्दा-गर्दै उनमा लिन हुनेछन्।

ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥
समुद्रहरूको राजा अनि सम्राट, पर्वतसमान धन-सम्पत्तिको मालिक भएर पनि,

ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥
परमेश्वरलाई तिनीहरूको हृदयमा नराखेको भए तिनीहरू कमिलाजस्तो पनि हुन सक्तैनथे।।२३।।

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
ती निरंकारको स्तुति गर्ने कुनै सिमा छैन तथा भनेर पनि उनको प्रशंसाको अन्त हुन सक्दैन।

ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
सृष्टिकर्ताद्वारा रचिएको सृष्टिको पनि कुनै अन्त छैन तर उहाँले दिनुहुँदा पनि त्यसको कुनै अन्त हुँदैन।

ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥
उसको देख्ने र सुन्नेको पनि कुनै अन्त छैन अर्थात् उहाँ निरंकार सर्वज्ञ र सर्वशक्तिमान हुनुहुन्छ।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥
ईस्वरको हृदयको रहस्य के हो, त्यसको बोध पनि हुन सक्दैन।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥
उहाँले प्रसार गर्नुभएको यो सृष्टिको अवधि अथवा सिमा पनि जान्न सकिन्न।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥
त्यसको अदि वा अन्तलाई पनि जान्न सकिन्न।

ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥
धेरै प्राणीहरू यसको पत्ता लगाउन संघर्ष गरिरहेका छन्।

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥
तथापि त्यस अथाह, अनन्त अकाल पुरुषको बारेमा बुझ्न सकिन्न।

ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥
उहाँको गुणहरूको अन्त कहाँ हुन्छ यो कसैले जान्न सक्दैन।

ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥
ती पारब्रह्मको प्रशंसा, स्तुति, आकार अथवा गुणहरूबारे जति भन्दै गइन्छ त्यति नै बढ्दै जान्छन्।

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਊਚਾ ਥਾਉ ॥
निरंकार सर्वश्रेष्ठ हुनुहुन्छ, उहाँको स्थान सर्वोच्च छ।

ਊਚੇ ਉਪਰਿ ਊਚਾ ਨਾਉ ॥
तर ती सर्वश्रेष्ठ निरंकारको नाम महानतम छ।

ਏਵਡੁ ਊਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥
यदि कुनै शक्ति त्योभन्दा ठुलो वा उच्च छ भने,

ਤਿਸੁ ਊਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥
त्यसैले उसले मात्र त्यो परमगुरुलाई चिन्न सक्दछ।

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥
निरंकरलाई आफना सबै कुरा थाहा छ वा थाहा हुन्छ, अरू कसैले पनि गर्न सक्दैनन् ।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥
सतगुरु नानक देवजी भन्नुहुन्छ कि ती कृपासागरले जीवहरूलाई करुणा दिएर उनीहरूका कर्मअनुसार सबै चिजहरू दिन्छन्।

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ ॥
उहाँका अनुग्रहहरू यति धेरै छन् कि तिनीहरूलाई लेख्न सक्ने क्षमता कसैले पनि छैन।

ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥
उहाँ धेरै वरदानहरू दिने भएको कारण महान् हुनुहुन्छ, तर उहाँसँग अलिकति पनि लोभ छैन।

ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ ॥
अनगिन्ती शूरवीरहरू उहाँको कृपा-दृष्टि पाउने चाहना राख्दछन्।

ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥
उनको सङ्ख्याको त कुरै पनि हुन सक्दैन।

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ ॥
धेरै मानिसहरू निरंकारद्वारा दिइएका पदार्थहरूको विकारका कारण भोग्नका लागि संघर्ष गरेर मर्छन्।

ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ ॥
धेरैजना अकाल पुरखले दिएका पदार्थहरूलाई इन्कार गर्छन्।

ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥
धेरै मूर्ख मानिसहरूले परमेश्वरबाट पदार्थ लिन्छन् र खान्छन्, यसलाई कहिल्यै याद गर्दैनन्।

ਕੇਤਿਆ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥
कयौं मानिसहरू सधैं दुःख अनि भोकले पीडित हुन्छन्, किनकि यो उनीहरूको कर्ममा लेखिएको हुन्छ।

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥
तर सज्जनहरू यस्तो मर्कालाई ती परमेश्वरको आशिष् ठान्छन्।

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥
यिनै दुःखकष्टका कारणले गर्दा नै मानिसलाई वाहेगुरुको सम्झना हुन्छ।

ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥
ईश्वरको आज्ञामा रहनाले मनुष्यले माया-मोहको बन्धनबाट पनि मुक्ति पाउँछ।

ਜੇ ਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥
ईश्वरको आज्ञा पालन गर्नुबाहेक भ्रमको मोहबाट मुक्त हुने अरू कुनै उपाय बताउन सकिँदैन।

ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ ॥
यदि अज्ञानताको कारण कुनै व्यक्तिले यसको बारेमा कुरा गर्न खोज्छ भने उसले मात्र थाहा पाउनेछ कि उसले आफ्नो अनुहारमा कति चोट खान परेको छ।

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ॥
परमात्मालाई संसारका सबै प्राणीहरूको आवश्यकताहरू थाहा हुन्छ अनि तिनीहरूलाई आफै प्रदान पनि गर्नुहुन्छ।

ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
संसारमा सबै जीव अकृतज्ञ छैन, धेरै मानिस यस्ता पनि छन् जो यो कुरा मान्दछन्

ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ॥
परमात्मा प्रसन्न भएर जुन व्यक्तिलाई उहाँको स्तुति गान गर्ने शक्ति दिनुहुन्छ

ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥੨੫॥
हे नानक! उहाँ राजाहरूको पनि राजा बन्नुहुन्छ; अर्थात्, उहाँलाई उच्च र उत्तम पद प्राप्त हुँदछ॥ २५ ॥

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ॥
वर्णन गर्न नसकिने निरंकरका गुणहरू अमूल्य छन् अनि यस निरंकरको सिमरन एक अमूल्य व्यापार हो।

ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ ॥
सिमरनको व्यवसायलाई मार्गदर्शन गर्ने सन्तहरू पनि अमूल्य व्यापारी हुन् अनि ती सन्तहरूसँग भएका गुणहरूको धन पनि अमूल्य छ।

ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥
जो मानिस प्रभु-मिलाप हेतु यी सन्तहरूको समिप आउँछन् ती पनि अमूल्य हुन् अनि यिनीहरूबाट जुन गुण लिएर जानन्छन् ती पनि अमूल्य हुन्।

ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲਾ ਸਮਾਹਿ ॥
पारस्परिक गुरु-सिख प्रेम अमूल्य हुन्छ, गुरुको प्रेमबाट आत्माले प्राप्त गर्ने आनन्द पनि अमूल्य हुन्छ।

ਅਮੁਲੁ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਦੀਬਾਣੁ ॥
अकाल-पुरुषको न्याय पनि अमूल्य छ, उहाँको न्यायालय पनि अमूल्य छ।

ਅਮੁਲੁ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥
अकाल पुरखको न्याय गर्ने तराजु अमूल्य छ, र प्राणीहरूको राम्रो र नराम्रो कामको तौल गर्ने

परिमाण पनि अमूल्य छ।

ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥
अकाल पुरखद्वारा प्रदान गरिने पदार्थ पनि अमूल्य हुन्छ अनि ती पदार्थहरूको चिन्ह पनि अमूल्य हुन्छ।

ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
जीवप्रति हुने निरंकारको कृपा पनि अमूल्य हुन्छ तथा उहाँको आदेश पनि अमूल्य हुन्छ।

ਅਮੁਲੋ ਅਮੁਲੁ ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥
ती परमात्मा अत्यन्तै बहुमूल्य हुनुहुन्छ उहाँको भनाइ घनिष्ठतासँग गर्न सक्नु असम्भव छ।

ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥
तर अझै पनि धेरै भक्तजनहरु उनको गुणको वर्णन गर्दै विगत, भविष्य र वर्तमानमा यसमा डुबेका छन् ।

ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥
उहाँको महिमाको उल्लेख चार वेद र अठार पुराणमा पनि गरिएको छ ।

ਆਖਹਿ ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ॥
ती पढ्नेहरूले अकाल-पुरखका बारे पनि व्याख्यान गर्दछन्।

ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ ਆਖਹਿ ਇੰਦ ॥
सृष्टिकर्ता ब्रह्मा र स्वर्गका अधिपति इन्द्र पनि उहाँका अमूल्य गुणहरूको चर्चा गर्छन्।

ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ॥
गिरिधर गोपाल कृष्ण र उनका गोपीहरूले पनि ती निरंकारको प्रशंसा गर्छन्।

ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ॥
महादेव तथा गोरख आदि सिद्धहरूले पनि उनको प्रसिद्धिबारे भन्छन्।

ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ॥
ती सृष्टिकर्ताले यस संसारमा सृष्टि गर्नुभएका सबै बुद्धिमान प्राणीहरूलाई पनि उहाँको महिमा भनिन्छ।

ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ॥
समस्त दानव र देवताहरू पनि उहाँको महिमा गर्छन्।

ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵ ॥
संसारका सबै पुण्य कर्म गर्ने मानव, नारदआदि ऋषि-मुनि तथा अन्य भक्तहरूले उहाँको स्तुतिगान गाउँछन्।

ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ ਪਾਹਿ ॥
वर्तमानमा जति पनि जीवजन्तुले भनिरहेका छन् र भविष्यमा कतिले भन्न खोज्नेछन्

ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ॥
विगतमा धेरै प्राणीहरूले आफ्नो जीवन समाप्त गरिसकेका छन्।

ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ ॥
यति त हामीले गनिसकेका छौं अनि अझै प्राप्त भए त।

ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥
तैपनि उहाँको अमूल्य स्तुति कसैले पनि भन्न सक्दैन।

ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ ॥
जति बेसी आत्म-विस्तार चाहन्छ, त्यो त्यति नै फराकिलो हुन्छ।

ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥
श्री गुरु नानक देवजी भन्नुहुन्छ कि केवल सत्य स्वरूप निरंकार आफ्नो अमूल्य गुणहरूलाई जान्दछन्।

ਜੇ ਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁਵਿਗਾੜੁ ॥
यदि एक बेअर्थ बोल्नेले परमेश्वरको अन्त त्यो यति छ भन्छ भने

ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ ॥੨੬॥
तब उसलाई महामूर्खहरूमा गणना गरिन्छ।।२६।।

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥
जहाँ बसेर उनले सम्पूर्ण सृष्टिलाई सम्हालिरहेका छन्, ती पालनकर्ता ईश्वरका द्वार तथा घर कस्तो छ?

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥
(यहाँ सतगुरुजीले यस प्रश्नको जवाफ सरल शब्दहरूमा दिनुहुन्छ) हे मानव! उनको ढोकामा विभिन्न प्रकारका अनगिन्ती बाजाहरू गुञ्जिरहेका हुन्छन् अनि ती बजाउनेहरू धेरै हुन्छन्।

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥
त्यहाँ रागिनीसँग गाइनेले धेरै रागहरू गाइरहेका हुन्छन् अनि ती रागहरू गाउने गन्धर्व आदि जस्ता धेरै गायकहरू पनि हुन्छन्।

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥
ती निरंकारको महिमा वायु, जल तथा अग्निका देवताहरूले गाइरहेका छन् अनि सबै जीवित प्राणीहरूको कर्मका विश्लेषक धर्मराजले पनि उनको ढोकामा उभिएर आफ्नो महिमा गाउँछन्।

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥
जीवात्माहरूले गर्ने कर्महरू लेख्ने चित्र-गुप्तले पनि त्यो अकाल-पुरखको प्रशंसा गर्छन् तथा धर्मराजले चित्रगुप्तद्वारा लेखिने शुभशुभ कर्महरूमाथि विचार गर्दछन्।

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥
परमात्माद्वारा प्रतिपादित शिव, ब्रह्मा तथा तिनीहरूका देवीहरू (शक्ति) जो भगवानद्वारा सुशोभित छन्, सदैव उहाँको प्रशंसा गर्छन्।

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥
हे निरंकार! सबै देवता र स्वर्गका अधिपति इन्द्र आफ्नो सिंहासनमा अन्य देवताहरूसँग बसेर तपाईंको ढोकामा उभिई तपाईंको स्तुति गरिरहेका छन्।

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥
सिद्ध मानिसहरू समाधिमा बसेर तपाईंको स्तुति गाउँछन्, विचारशील साधुहरू विवेकले प्रशंसा गर्छन्।

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥
यति, सती तथा सन्तोषी मानिसहरूले पनि तपाईंको स्तुति गान गर्छन्, अनि पराक्रमी योद्धाहरूले पनि तपाईंको महिमा गाउँछन्।

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥
संसारका सबै विद्वान्, महान् जितेन्द्रीय ऋषि-मुनिहरूले युगौंदेखि वेद पढेर-पढेर ती अकाल पुरखको प्रशंसा गर्दै आएका छन्।

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥
मनलाई मोहित पार्ने सबै सुन्दरी स्त्रीहरू स्वर्ग लोक, मृत्यु लोक तथा पाताल लोकमा तिम्रो प्रशंसा गरिरहेका छन्।

ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥
निरंकारद्वारा उत्पन्न गरिएका चौध रत्नहरू, संसारका अठसठ्ठी तीर्थस्थलहरू र त्यहाँ उपस्थित सन्तहरूले(श्रेष्ठ व्यक्ति) पनि उहाँको महिमा गाउँदछन्।

ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥
सबै योद्धा, महाबली, शूरवीरहरूले अकाल पुरखको महिमा गाउँछन्, उत्पत्तिका सबै चार स्रोतहरू (अण्डज, जरायुज, स्वेदज व उदभिज्ज)ले पनि उहाँका गुणहरू गाएका छन्।

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥
नवखण्ड, मण्डल तथा सम्पूर्ण ब्रह्माण्ड, जसलाई सृष्टिकर्ताले रच्नुभएको छ अनि धारण गर्नुभएको छ, यी सबैले तपाईँको स्तुति गान गर्छन्।

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥
वास्तवमा, जो तपाईँको भक्तिमा लीन छन्, जो तपाईँको नाममा लीन छन्, अनि जसले तपाईंलाई मन पराउँछन् उनीहरूले मात्र तपाईँको गुण गाउन सक्छन्।

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥
हे नानक, तपाईँको प्रशंसा गर्ने अरू धेरै प्राणीहरू मलाई याद छैन। म ती जीवहरूको गणना कति टाढासम्म गर्न सक्छु?

ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥
ती सत्यस्वरूप अकाल पुरख विगतमा थिए, उही सदगुणी निरंकार वर्तमानमा पनि छन्

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥
उनी भविष्यमा सदैव रहनेछन्, ती सृजनहार परमात्मा न जन्म लिन्छन् अनि न त उनको मृत्यु नै हुन्छ।

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥
जुन सृष्टिका रचयिता ईश्वरले रङ-बिरङ्गी, किसिम-किसिमका आकार भएका तथा अनेकौं प्राणीहकूको उत्पत्ति आफ्नो मायाले गरेका हुन्।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥
आफ्नो यो उत्पत्तिलाई गरेर उनी आफ्नो रुचिअनुसार तिनीहरूलाई देख्छन्, अर्थात्, उनले आफ्नो इच्छाअनुसार तिनीहरूको हेरचाह गर्दछ।

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥
अकालका पुरखलाई जे राम्रो लाग्छ, उनी त्यही कार्य गर्छन् अनि भविष्यमा पनि गर्छन्, उनलाई आज्ञा दिने उनीजस्तो कोही पनि छैन।

ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੨੭॥
गुरु नानकजीको भनाइ छ कि हे मानव! ईश्वर राजाहरूको राजा अर्थात् महाराजा हुन्, उनको आज्ञामा रहनु नै उचित हुन्छ।।२७।।

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥
गुरुजी भन्छन् कि हे मानव योगी! तिमीले सन्तुष्टिको मुद्रा, दुष्कर्मबाट लाजरुपी पात्र, पापरहित ङएरा लोक-परलोकमा बनाइने प्रतिष्ठारुपी चोली ग्रहण गर्नुपर्छ तथा शरीरमा ईश्वरको नाम-स्मरणरुपी नामको विभुती लगाएर राख्नुपर्छ।

ਖਿੰਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ ॥
मृत्युलाई स्मरण गर्नु नै तिम्रो काख हो, शरीरलाई शुद्ध राख्नु नै योगको चाल हो, अकाल पुरखको दृढ विश्वास नै तिम्रो लौरो हो। यी सबै सदाचारहरू ग्रहण गर्नु नै वास्तविक योगी भेष हो।

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥
संसारका सबै जीव-जन्तुहरूलाई तिमीले प्रेम गर्नु पर्छ, अर्थात् तिनीहरूको दुःख र सुखको अनुभव गर्नु पर्छ, यो तिम्रो उत्तम सम्प्रदाय (योगीहरूको उत्तम सम्प्रदाय) हो। काम बासनाजस्ता विकारहरूबाट मनलाई जित्नु भनेको संसारलाई जित्नु समान हो।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्कार छ, केवल ती सर्वगुण स्वरूप निरंकारलाई नमस्कार छ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੮॥
जो सबैका मूल, रङरहीत, पवित्र स्वरूप, अदिरहित, अनस्वर तथा अपरिवर्तनीय स्वरूप हुन्।।२८।।

ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰਣਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ ॥
हे मानव! निरंकारको सर्वव्यापकताको ज्ञान हुनु नै तिम्रो भोजन हो, तिम्रो हृदय दयाको भण्डार हुनेछ, किनकि करुणाले मात्र पुण्य प्राप्त हुन्छ। पल- पलमा जुन चेतन सत्ता प्रकट हुँदैछ त्यो ध्वनि बजाउनु जस्तै हो।

ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ ਜਾ ਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ ॥
जसले सम्पूर्ण सृष्टिलाई एकसूत्रमा बाँधेर राखेका छन्, उनै सृजनहार परमात्मा हुन्, सबै ऋद्धि-सिद्धिहरू अन्य प्रकारका स्वाद हुन्।

ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ ॥
संयोग र वियोगरूपी दुवै नियम मिलेर यस सृष्टिको कार्यलाई चलाइरहेका छन्, कर्मअनुसार जीवलाई आ-आफ्नो भाग्य प्राप्त हुन्छ।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्कार छ, केवल ती स्नवगुण स्वरूप निरंकारलाई नमस्कार छ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥
जो सबैको मौलिक, रङरहित, पवित्र स्वरूप, आदिरहित, शाश्वत र अपरिवर्तनीय रूप हो ।

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥
कुनै रहस्यमय चालबाट मायाको प्रसूतिद्वारा ब्रह्माको तिन छोराको जन्म भएको थियो।

ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥
तीमध्ये एक सृष्टिका रचयिता ब्रह्मा, संसारका पोषक विष्णु र एक शिव संहारकका रूपमा दरबारमा बसे।

ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥
जसरी त्यो अकाल पुरखलाई राम्रो लाग्छ, त्यसरी नै उसले यी तिनलाई चलाउँदछ, अनि यी देवताहरूले पनि उसले आज्ञा गरेअनुसार काम गर्छन्।

ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ ॥
अकाल पुरुषले यी तनैलाई आदि र अन्तमा देखिरहेका छन्, तर उनले त्यो अदृश्य स्वरूप देख्दैनन्, यो अचम्मको कुरा हो।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नमस्ते छ, केवल ती सर्वगुण स्वरुप निरंकारलाई नमस्कार छ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੦॥
जो सबैका मूल, रङहित, पवित्र स्वरूप, अदिरहित तथा अपरिवर्तनीय स्वरूप हुन्।।३०।।

ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ ॥
उहाँको आसन हरेक लोकमा छ र हरेक लोकमा एउटा भण्डार छ।

ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾ ਵਾਰ ॥
ती परमात्माले सबै भण्डारहरूलाई एकै बारमा परिपूर्ण बनाइदिएका छन्।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
ती सृजनहारले रचना गरेर सृष्टिलाई देखरेख गरिरहेका छन्।

ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ ॥
हे नानक! त्यस सत्यस्वरूप निरंकारका सम्पूर्ण रचना पनि सत्य हुन्।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥
नसम्कार छ, केवल ती सर्वगुण स्वरूप निरंकारलाई नमस्कार छ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੧॥
जो सबैका मूल, रङरहित, पवित्र स्वरूप, आदिरहित, अनश्वर तथा अपरिवर्तनीय स्वरूप हुन्।।३१।।

ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੌ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥
एउटा जिब्रोबाट एक लाख जिब्रो बन्दछ, त्यसपछि दस लाखबाट बिस लाख हुनेछ।

ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੇੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥
त्यसपछि प्रत्येक जिब्रोले ती जगदीश्वरको एक नाम लाखौं पटक जप गर्नुहोस् अर्थात् त्यो भगवान्को नाम स्मरण हुनुपर्छ ।

ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥
यस मार्गद्वारा पति- परमेश्वरलाई भेट्नका लागि बनाइएका नामरूपी सिँढीहरू चढेर मात्र त्यो अद्वितीय प्रभुलाई भेट्न सकिन्छ।

ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥
हुन त नीच प्राणीहरू पनि ब्राह्म-ज्ञानीहरूको ठुला-ठुला कुराहरू सुनेर देहाभिमानमा अनुकरण गर्न चाहन्छन्।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ ਕੂੜੈ ਠੀਸ ॥੩੨॥
तर गुरु नानक जी भन्नुहुन्छ कि ती परमात्माको कृपाले मात्र प्राप्त हुन्छ, तर यी झुटा मानिसहरूका झुट कुरा हुन्। 32.

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥
अकाल पुरुषको कृपा-दृष्टि बिना यस जीवमा केही भन्ने वा मौन रहने शक्ति हुँदैन अर्थात् रस्ना चलाउने शक्ति जीवको नियन्त्रणमा हुँदैन।

ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ ॥
यसमा माग्नका लागि पनि शक्ति छैन, न त केही दिने नै क्षमता छ।

ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥
यदि जीवले आफु बाँच्न चाहे तापनि त्यसमा यसको शक्ति हुँदैन, किनकि धेरै पटक मानिस उपचारको क्रममा मर्छ, मर्नु पनि उसको नियन्त्रणमा हुँदैन ।

ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ ਸੋਰੁ ॥
जुन धन, सम्पत्ति तथा वैभव प्राप्त गरेर मानमा घमण्ड आउँदछ, त्यो प्राप्त गर्नु प्राणीको कुनै शक्ति होइन।

ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ॥
श्रुति वेदहरूको ज्ञानका बुझ्ने पनि यसमा शक्ति छैन।

ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਛੁਟੈ ਸੰਸਾਰੁ ॥
संसारबाट छुटकारा पाउनका लागि षट्-शास्त्रमा दिइएका सुझावहरू प्राप्त गर्ने शक्ति पनि यसमा छैन।

ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥
जुन अकाल पुरखको हातमा शक्ति छ उसैले रचना गरेर हेरिरहेका छन्।

ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ ॥੩੩॥
गुरु नानक जी भन्नुहुन्छ कि यो जान्नु आवश्यक कि यस संसारमा कोही पनि स्वेच्छाले न त निम्न हुन्छ, न त ऊ असल, ऊ उही रहन्छ जसरी पप्रभुले उसलाई आफ्नो कर्मअनुसार राख्नुहुन्छ।।३३।।

ਰਾਤੀ ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ ਵਾਰ ॥
रातबपी, ऋतुहरू, तिथिहरू, हप्ताका बारहरू

ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾਤਾਲ ॥
वायु, तल, अग्नि तथा पाताल अदि सबै प्रपन्च हुन्।

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮ ਸਾਲ ॥
स्रष्टा प्रभुले यसमा पृथ्वी रूपी धर्मशाला स्थापना गर्नुभएको छ, यसैलाई कर्मभूमि भनिन्छ ।

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੀਅ ਜੁਗਤਿ ਕੇ ਰੰਗ ॥
यस धर्मशालामा विभिन्न प्रकारका प्राणीहरू छन्, जसका धर्म र कर्मको पूउपासना गर्ने अनेक प्रकारका साधनहरू छन् अनि तिनीहरूका धेरै प्रकारका काला र सेता वर्णहरू छन्।

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤ ॥
उनका अनेक प्रकारका अनन्त नाम छन्।

ਕਰਮੀ ਕਰਮੀ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੁ ॥
संसारमा विचरण गरिरहेका ती अनेकौं प्राणीहरूलाई उनीहरूको शुभ कर्मअनुसार विचार गरिन्छ।

ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਚਾ ਦਰਬਾਰੁ ॥
विचार गर्ने ती निरंकार स्वयं सत्य पनि हुन्, र उनको दरबार पनि सत्य हो।

ਤਿਥੈ ਸੋਹਨਿ ਪੰਚ ਪਰਵਾਣੁ ॥
जो साँचो सन्तहरू हुन् तिनीहरूले उहाँको दरबारलाई सुशोभित गर्छन्।

ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥
जसको निधारमा कृपालु परमात्माको अनुग्रहको चिन्ह अङ्कित हुन्छ।

ਕਚ ਪਕਾਈ ਓਥੈ ਪਾਇ ॥
प्रभुको दरबारमा काँचो र पाकेको परीक्षण हुन्छ।

ਨਾਨਕ ਗਇਆ ਜਾਪੈ ਜਾਇ ॥੩੪॥
हे नानक! यस तथ्यको निर्णय त्यहाँ गएर नै हुन्छ।।३४।।

ਧਰਮ ਖੰਡ ਕਾ ਏਹੋ ਧਰਮੁ ॥
(कर्मकाण्डमा)धर्मखण्डको नियम हो; जुन अघिल्ला पङ्क्तिहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕਾ ਆਖਹੁ ਕਰਮੁ ॥
(गुरु नानक जी) अहिले ज्ञानखण्डको व्यवहारको वर्णन गर्दछन्।

ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਵੈਸੰਤਰ ਕੇਤੇ ਕਾਨ ਮਹੇਸ ॥
(यस संसारमा) कति प्रकारको हावा, पानी, आगो छन्, अनि कति नै रूप कृष्ण अथवा रुद्र(शिव) का छन्।

ਕੇਤੇ ਬਰਮੇ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਅਹਿ ਰੂਪ ਰੰਗ ਕੇ ਵੇਸ ॥
यति धेरै ब्रह्माले यस ब्रह्माण्डमा अनेक रूप र रङका भेषमा प्राणीहरूको सृष्टि गर्छन्।

ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੇਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥
कति नै कर्मभूमिबपू, सुमेर-पर्वत, ध्रुवभक्त र तिनका उपदेष्टा छन्।

ਕੇਤੇ ਇੰਦ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਮੰਡਲ ਦੇਸ ॥
इन्द्र र चन्द्रमा कति छन्, कति सूर्य छन्, कति ग्रह र देश प्रणालीअन्तर्गत छन् ।

ਕੇਤੇ ਸਿਧ ਬੁਧ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਦੇਵੀ ਵੇਸ ॥
कति सिद्ध, विद्वान् र नाथहरू छन्, देवी-देवताहरूका धेरै रूपहरू छन्।

ਕੇਤੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ ॥
कति देवता, दानव र ऋषिहरू छन् अनि यति धेरै समुद्रहरू रत्नले भरपुर छन्।

ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ ਕੇਤੇ ਪਾਤ ਨਰਿੰਦ ॥
उत्पत्तिका यति धेरै स्रोतहरू छन् (अण्डज-जरायुजादी), कति प्रकारका बोली छन् (परा, पश्यन्ती आदि) कति महाराजाहरू छन् अनि कति राजाहरू छन्।

ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥੩੫॥
कति वेद- श्रुतिहरू छन्, उनका सेवकहरू पनि कति छन्, गुरु नानक जी भन्नुहुन्छ कि उनको सृष्टिको कुनै अन्त छैन; यी सबै कुराको अन्त ज्ञान-खण्डमा गएपछि महसुस गरिन्छ, जहाँ जीव ज्ञानी बन्दछ।

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਚੰਡੁ ॥
(गुरु नानक जी) अहिले ज्ञानखण्डको व्यवहारको वर्णन गर्दछन्।

ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦੁ ॥
यस खण्डमा रागमयी, प्रसन्नतापूर्ण अथवा कौतुकी आनन्द विद्यमान छन्।

ਸਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪੁ ॥
(श्रम खण्डमा परमेश्वरको भक्तिलाई प्रमुख मानिएको छ) परमेश्वरको उपासना गर्ने कोशिस गर्ने सन्तहरूको बोली मिठो हुन्छ।

ਤਿਥੈ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਐ ਬਹੁਤੁ ਅਨੂਪੁ ॥
यस अवस्थामा (श्रम खण्डमा), प्रबुद्ध मनद्वारा अद्वितीय सुन्दरताको एक स्वरूप सिर्जना गरिन्छ।

ਤਾ ਕੀਆ ਗਲਾ ਕਥੀਆ ਨਾ ਜਾਹਿ ॥
तिनका शब्दहरूलाई भन्न सकिँदैन।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥
यदि कसैले उहाँको महिमा गर्न खोज्यो भने पनि पछि पश्चात्ताप गर्नुपर्छ।

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥
त्यहाँ वेद, श्रुति, ज्ञान, मन र बुद्धि गढिएका हुन्छन् ।

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਾ ਸਿਧਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥੩੬॥
त्यहाँ दिव्य बुद्धि र सिद्ध अवस्था प्राप्तिको समझ भएका देवताहरूको निर्माण गरिन्छ।।३६।।

ਕਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋਰੁ ॥
जुन उपासकहरूले परमेश्वरबाट आशिष् पाएका हुन्छन् तिनको बोली शक्तिशाली हुँदछ।

ਤਿਥੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਹੋਰੁ ॥
जहाँनेर यी उपासकहरू हुन्छन्, त्यहाँ अरू कोही हुँदैनन्।

ਤਿਥੈ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰ ॥
ती उपासकहरूमा देहमाथि विजय प्राप्त गर्ने योद्धा, इन्द्रियहरूमाथि विजय प्राप्त गर्ने महाबलीहरू र वीर हृदयहरू हुन्छन्।

ਤਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥
उनीहरूमा प्रभु राम परिपुर्ण रहन्छन्।

ਤਿਥੈ ਸੀਤੋ ਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹਿ ॥
(ती निर्गुण स्वरूप रामसँग महिमारुपी सिता चन्द्रमाजत्तिकै चम्किलो र मनलाई शीतल बनाउँने खालकी छिन् ।

ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ ॥
यस्तो स्वरूप प्राप्त गर्नेको गुण भन्न सकिँदैन।

ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥
ती उपासक न त मर्दछन् अनि न त तिनलाई ठगिइन्छ,

ਜਿਨ ਕੈ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
जसको हृदयमा परमात्मा रामका स्वरूप विद्यमान हुन्छ।

ਤਿਥੈ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੇ ਲੋਅ ॥
त्यहाँ धैरै लोकका भक्त निवास गर्छन्।

ਕਰਹਿ ਅਨੰਦੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥
जसको हृदयमा सत्यस्वरूप निरंकार बास गर्दछन्, उनले आनन्द प्राप्त गर्दछन्।

ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥
सत्य धारण गर्नेको हृदयमा(सचखण्ड) ती निरंकार निवास गर्दछन्; अर्थात् वैकुण्ठ लोक, जहाँ सद्गुणी व्यक्तिहरूको वास हुन्छ, त्यहाँ सर्वगुण स्वरूप परमात्माको वास हुन्छ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥
यो सृजनहार परमेश्वरले आफ्नो सृष्टिको रचना गर्नुहुन्छ अनि यसलाई अनुग्रहका साथ हेर्नुहुन्छ, अर्थात् यसको पोषण गर्नुहुन्छ।

ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ ॥
त्यस सचखण्डमा अनन्त खण्ड, मण्डल तथा ब्रह्माण्ड छन्।

ਜੇ ਕੋ ਕਥੈ ਤ ਅੰਤ ਨ ਅੰਤ ॥
यदि कसैले उनको अन्तको कुरा गर्छ भने, उसले बुझ्न सक्दैन, किनभने उना अनन्त छन्।

ਤਿਥੈ ਲੋਅ ਲੋਅ ਆਕਾਰ ॥
त्यहाँ अनेकौं लोकहरू छन् अनि त्यहाँ बस्नेहरूको अस्तित्व पनि धेरै छन्।

ਜਿਵ ਜਿਵ ਹੁਕਮੁ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਕਾਰ ॥
त्यसपछि उहाँ सर्वशक्तिमान परमात्माले जसरी आज्ञा दिनुहुन्छ तिनीहरूले त्यसरी कार्य गर्छन्।

ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥
आफुले रचना गरेको यो अनुष्ठान देख्न अनि असल कर्महरू विचार गर्न पाउँदा उहाँ खुसी हुनुहुन्छ।

ਨਾਨਕ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ ॥੩੭॥
गुरु नानक जी भन्नुहुन्छ कि ती निरंकाकका मूल-तत्व जसको मैले उल्लेख गरेको छु त्यसलाई व्यक्त गर्न अति नै कठिन छ।।३७।।

ਜਤੁ ਪਾਹਾਰਾ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਿਆਰੁ ॥
निग्रह- रूपी भट्टी इन्द्रिय होस्, सुनारको रूपमा संयम होस्।

ਅਹਰਣਿ ਮਤਿ ਵੇਦੁ ਹਥੀਆਰੁ ॥
अचल बुद्धिरूपी तरवार होस् , गुरु ज्ञानरूपी हथौडा होस्।

ਭਉ ਖਲਾ ਅਗਨਿ ਤਪ ਤਾਉ ॥
निरंकरको भयलाई फुकाइ तथा तपस्यामय जीवनलाई अग्नि ताप बनाउनुहोस्।

ਭਾਂਡਾ ਭਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਤੁ ਢਾਲਿ ॥
हृदयलाई प्रेमको भाँडा बनाउनुहोस् र त्यसमा नाम-अमृतलाई घोल्नुहोस्।

ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ ॥
यही साँचो पुदिनामा नै नैतिक जीवनको सृष्टि हुन्छ। अर्थात्, यस्तो पुदिनाबाट नै जीवन पुण्यमय बनाउन सकिन्छ ।

ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਤਿਨ ਕਾਰ ॥
जसमाथि अकाल पुरुषको कृपादृष्टि हुँदछ, उनैले यो कार्य गर्न पाउँदछ।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥੩੮॥
हे नानक! यस्तो असल गुण भएका प्राणीहरू त्यस कृपासागर परमात्माको कृपादृष्टिको कारण कृतज्ञ हुन्छन्।

ਸਲੋਕੁ ॥
सलोकु ॥

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ ॥
सारा सृष्टिको गुरु वायु हो, पिता जल हो, पृथ्वी महान् माता हो।

ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ ॥
दिन अनि रात दुवै धाई(वालकलाई खुवाउने) जस्तै हुन् तथा सम्पूर्ण जगत् यी दुईका काखमा खेलिरहेका छन्।

ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ ॥
शुभ तथा अशुभ कर्महरूको लेखाजोखा ती अकाल-पुरुषको दरबारमा हुनेछ।

ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ ॥
आफ्नो राम्रोनराम्रो कर्महरूको फळस्वरूप नै प्राणी परमात्माको नजिक तथा टाडा हहुँदछ।

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ ॥
जजसले प्रभुका नाम स्मरण गरेका छन्, तिनले जप-तप आदिमा गरिने मेहनतलाई सफल गरिसकेका हुन्छन्।

ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥੧॥
गुरु नानक देवजी भन्नुहुन्छ कि यस्ता असल प्राणीहरूको अनुहार उज्ज्वल भएको हुन्छ अनि धेरै प्राणीहरू उनीहरूसँग अर्थात् उनीहरूको अनुसरण गरेर गतिचक्रबाट मुक्त भएका छन्।

ਅਰਦਾਸ

प्रार्थना

੧ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

भगवान् एक छन्। सबै विजय परम गुरु (भगवान) को हो।

ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ।

आदरनीय तरवार वा कृपाण (दुष्टहरूलाई नष्ट गर्ने भगवान) ले हामीलाई सहयोग गरून्!

ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦||

दसौँ गुरुद्वारा पठन गरिएको पूजनीय तरवार कविता।

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ॥

पहिले तरवार (दुष्टहरूलाई नष्ट गर्ने भगवान) लाई सम्झनुहोस्; त्यसपछि गुरु नानकलाई सम्झनुहोस् (उनको आध्यात्मिक योगदानलाई नोट गर्नुहोस्)।

ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸੁ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ ਸਹਾਇ॥

त्यसपछि श्री गुरु अङ्गद, श्री गुरु अमर दास र गुरु राम दासलाई सम्झनुहोस् र ध्यान गर्नुहोस्; उनीहरूले हामीलाई मद्दत गरून्! (उनीहरूको आध्यात्मिक योगदानमा ध्यान केन्द्रित गर्नुहोस्)

ਅਰਜਨ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨੋ ਸਿਮਰੌਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ॥

श्री गुरु अर्जन, गुरु हरगोबिन्द र गुरु हर राईलाई सम्झनुहोस् र ध्यान गर्नुहोस्। (तिनीहरूको आध्यात्मिक योगदानमा ध्यान केन्द्रित गर्नुहोस्)

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਡਿਠੈ ਸਭਿ ਦੁਖ ਜਾਇ॥

पूजनीय गुरु हर कृष्णकोस्मरण अनि ध्यान गर्नुहोस्, जसलाई मात्र देखेर सबै दुःखहरू हटिन्छ। (उनीहरूको आध्यात्मिक योगदानमा ध्यान केन्द्रित गर्नुहोस्)

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ॥

गुरु तेगबहादुरलाई सम्झनुहोस् र त्यसपछि आध्यात्मिक धनका नौ स्रोतहरू (धैर्य, क्षमा दम, अस्तेय, शौचा, इन्द्रिया प्रबन्ध, बुद्धि, विद्या सत्य, अक्रोध) तपाईंको घरमा छिटो आउनेछन्।

ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥

हे प्रभु! कृपया हामीलाई सबै ठाउँमा मार्गदर्शन र मद्दत गर्नुहोस्।

ਦਸਵਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ! ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥

आदरनीय दशौँ गुरु गोविन्द सिंहलाई सम्झनुहोस् (उनको आध्यात्मिक योगदानमा ध्यान दिनुहोस्)। हे भगवान! कृपया हामीलाई सबै ठाउँमा मार्गदर्शन र मद्दत गर्नुहोस्।

ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

आदरनीय गुरु ग्रन्थ साहिबमा निहित दस राजाहरूको दिव्य प्रकाशको बारेमा सोच्नुहोस् अनि ध्यान गर्नुहोस् तथा आफ्ना विचारहरूलाई गुरु ग्रन्थ साहिबको दिव्य शिक्षातिर घुमाउनुहोस् र आनन्द प्राप्त गर्नुहोस्। (अद्वितीय गुरु)।

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਚਾਲ੍ਹੀਆਂ ਮੁਕਤਿਆਂ, ਹਠੀਆਂ ਜਪੀਆਂ, ਤਪੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ, ਦੇਗ ਚਲਾਈ, ਤੇਗ ਵਾਹੀ, ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

पाँच प्रिय, चार छोराहरू (गुरु गोविन्द सिंहका); चालीस शहीदहरू; अदम्य दृढ संकल्पका बहादुर सिखहरू; नामको रङमा डुबेका भक्तहरू; नाममा मिसिएका व्यक्तिहरूको कार्यहरूको बारेमा सोच्नुहोस्। नाम सम्झेर सँगै खाना खानेहरूलाई; निःशुल्क भान्सा सुरु गर्नेहरूलाई; तरवार चलाउनेहरूलाई (सत्यको रक्षा गर्न); अरूको कमजोरीहरूलाई बेवास्ता गर्नेहरूलाई; माथिका सबै शुद्ध र साँच्चै समर्पित व्यक्तिहरू थिए; बोल वाह गुरु! (विलक्षण गुरु)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਰਾਏ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ, ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

बहादुर सिख पुरुष र महिलाहरूले गरेको अतुलनीय सेवाको बारेमा सोच्नुहोस् र सम्झनुहोस् जसले आफ्नो टाउको राखे तर आफ्नो सिख धर्मलाई समर्पण गरेनन्। जसले शरीरको हरेक जोडा टुक्रा-टुक्रा पार्छन्; जसले आफ्नो टाउको छाला पार्छन्; जो बाँधिएका थिए र पाङ्ग्रामा राखिएका थिए र टुक्रा-टुक्रा पारिएका थिए; जो आरीले काटिएका थिए;

ਪੰਜਾਂ ਤਖਤਾਂ, ਸਰਬੱਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

आफ्ना विचारहरू सिख धर्मका सबै सिंहासन र सबै गुरुद्वाराहरूमा केन्द्रित गर्नुहोस्; बोलो, हे गुरु!

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ, ਚਿੱਤ ਆਵਨ ਕਾ ਸਦਕਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਵੇ।

सुरुमा सबै पूजनीय खालसाहरूले प्रार्थना गर्छन् कि उनीहरूले तपाईंको नामको ध्यान गर्न सकून्; र यस्तो ध्यानद्वारा सबै सुख र सान्त्वना प्राप्त होस्।

ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰਛਿਆ ਰਿਆਇਤ, ਦੇਗ ਤੇਗ ਫ਼ਤਹਿ,

ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ, ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਇ, ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

जहाँ पनि पूजनीय खालसा उपस्थित हुन्छन्, आफ्नो सुरक्षा र अनुग्रह प्रदान गर्छन्; नि:शुल्क भान्सा र तरवार कहिल्यै असफल नहुन सक्छ; आफ्ना भक्तहरूको सम्मान कायम राख्नुहोस्; सिख जनतालाई विजय प्रदान गर्नुहोस्; पूजनीय तरवार सधैँ हाम्रो सहायतामा आउन सक्छ; खालसालाई सधैँ सम्मान होस्; भन्नुहोस्, हे गुरु!

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾਨ, ਕੇਸ ਦਾਨ, ਰਹਿਤ ਦਾਨ, ਬਿਬੇਕ ਦਾਨ, ਵਿਸਾਹ ਦਾਨ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ, ਦਾਨਾਂ ਸਿਰ ਦਾਨ, ਨਾਮ ਦਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਚੌਂਕੀਆਂ, ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ, ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!!!

सिखहरूलाई सिख धर्मको दान, लामो कपालको दान, सिख धर्मको दान, ईश्वरीय ज्ञानको दान, विश्वासको दान, विश्वासको दान र नामको सबैभन्दा ठुलो उपहार प्रदान गर्नुहोस्। हे भगवान्! राग-रागी, हवेली र झन्डा लामो समयसम्म जिऊन्; सत्य सधैँ विजयी होस्; बोलो, वाहे गुरु!

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤ ਉੱਚੀ ਮਤ ਦਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ।

सबै सिखहरूको हृदय विनम्र होस् र उनीहरूको ज्ञान उच्च होस्; हे प्रभु! तिमी ज्ञानका रक्षक हौ।

ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ, ਨਿਓਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਆਪ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ.....ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ।

हे साँचो राजा, हे गुरु! तपाईं नम्र मानिसका गर्व, असहायका शक्ति, आश्रयहीनका आश्रय हुनुहुन्छ, हामी विनम्रतापूर्वक तपाईंको उपस्थितिमा प्रार्थना गर्दछौं...... (यहाँ गरिएको अवसर वा प्रार्थनालाई प्रतिस्थापन गर्नुहोस्)।

ਅੱਖਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਮਾਫ ਕਰਨੀ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨੇ।

कृपया माथिको प्रार्थना पढ्नाले हाम्रा गलती र कमजोरीहरूलाई क्षमा गर्नुहोस्। कृपया सबैका उद्देश्यहरू पूरा गर्नुहोस्।

ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਤੇਰਾ ਨ ਚਿੱਤਆਵੇ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ।

मलाई साँचो भक्तहरूसँग भेटाउने कृपा गर्नुहोस् जसबाट हामी तपाईंको नाम स्मरण गर्न र ध्यान गर्न सक्छौं। हे भगवान! साँचो गुरु नानकको माध्यमबाट, तपाईंको नाम उच्च हुन सक्दछ,अनि तपाईंको इच्छाअनुसार सबै समृद्ध हुन सक्दछ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

खालसा ईश्वरको हो; सबै विजय प्रभुको विजय हो।

यात्रा का लागि दर्शन

सिख धर्मको दर्शनशास्त्रको विशेषता आध्यात्मिक तथा भौतिक संसारको लागि तर्क, व्यापकता तथा "तामझामरहित" दृष्टिकोणको हो। यसको धर्मशास्त्र सरलताद्वारा चिह्नित छ। सिख नैतिकतामा, एक व्यक्तिको आफूप्रतिको कर्तव्य र समाजप्रतिको कर्तव्य (संगत) बीच कुनै द्वन्द्व छैन।

सिख धर्म लगभग ५०० वर्ष पहिले गुरु नानकद्वारा स्थापित सबैभन्दा कम्ति उमेरको विश्व धर्म हो। यसले ब्रह्माण्डको एकजना सर्वोच्च अस्तित्व तथा सृष्टिकर्ता (वाहेगुरु) मा गरिने विश्वासलाई जोड दिन्छ। यसले अनन्त आनन्दको लागि सरल प्रत्यक्ष मार्ग प्रदान गर्दछ अनि प्रेम र विश्वव्यापी भ्रातृत्वको सन्देश फैलाउँछ। सिख धर्म एकेश्वरवादी आस्था है अनि भगवान्‌लाई एक मात्र व्यक्तिको रूपमा चिन्दछ जो समय वा स्थानको सीमितताको अधीनमा हुनुहुन्न।

सिख धर्मले विश्वास गर्दछ कि एक मात्र ईश्वर हुनुहुन्छ, जो सृष्टिकर्ता, पालनकर्ता, विनाशक हुनुहुन्छ अनि मानव रूप लिनुहुन्न। सिख धर्ममा अवतारको सिद्धान्तको कुनै स्थान छैन। यसले देवी-देवता र अन्य देवी-देवताहरूलाई कुनै मूल्य दिँदैन।

सिख धर्ममा नैतिकता र धर्म सँगसँगै चल्छन्। इमानदारी, करुणा, उदारता, धैर्य र नम्रता जस्ता गुणहरू प्रयास र मनको लगनशीलताले मात्र विकास गर्न सकिन्छ। हाम्रा महान् गुरुहरूको जीवन यस दिशामा प्रेरणाको स्रोत हो।

शिख धर्मले मानव जीवनको लक्ष्य जन्म र मृत्युको चक्रलाई तोडेर ईश्वरमा विलीन हुनु हो भनी सिकाउँछ। यो गुरुको उपदेश पालन गरेर, पवित्र नाम (नाम) मा ध्यान अनि सेवा गरेर र परोपकारको कार्य गरेर पूरा गर्न सकिन्छ।

नाम मार्गले भगवानको स्मरणका लागि दैनिक भक्तिमा जोड दिन्छ। मोक्ष प्राप्तिका लागि काम (इच्छा), क्रोध (क्रोध), लोभ (लोभ), मोह (सांसारिक मोह) र अहंकार (घमण्ड) गरी पाँच भावनालाई नियन्त्रण गर्नुपर्छ। संघ रीतिरिवाज र व्रत, तीर्थयात्रा, शकुन र तपस्या जस्ता नियमित अभ्यासहरूलाई सिख धर्ममा अस्वीकार गरिएको छ। मानव जीवनको लक्ष्य ईश्वरमा विलीन हुनु हो र यो गुरु ग्रन्थ साहिबको उपदेशलाई अनुसरण गरेर पूरा हुन्छ। सिख धर्मले भक्ति मार्ग वा निष्ठा मार्गमा जोड दिन्छ। तथापि, यसले ज्ञान मार्ग (ज्ञानको मार्ग) र कर्म मार्ग (कार्य मार्ग) को महत्वलाई मान्यता दिन्छ। यसले आध्यात्मिक लक्ष्य हासिल गर्न ईश्वरको अनुग्रह प्राप्त गर्नुपर्ने आवश् यकतामा जोड दिन्छ।

सिख धर्म एक आधुनिक, तार्किक र व्यावहारिक धर्म हो। यसले सामान्य पारिवारिक जीवन (गृहस्थ) मोक्षको लागि कुनै बाधा होइन भन्ने विश्वास गर्दछ। मोक्ष प्राप्तिका लागि ब्रह्मचर्य वा संसारको त्याग आवश्यक छैन। सांसारिक रोगहरू र प्रलोभनहरूको बीचमा अलग रहन सम्भव

छ। एक भक्तले संसारमा बाँच्नु पर्छ र अझै पनि आफ्नो सिरलाई सामान्य तनाव तथा प्रलोभनबाट आफुलाई टाढा राख्नुपर्छ। ऊ एकजना विद्वान् सैनिक अनि भगवान्का लागि सन्त हुनुपर्छ।

सिख धर्म सम्पूर्ण विश्वको एक "धर्मनिरपेक्ष धर्म" हो र यसैले जाति, सम्प्रदाय, वंश वा लिंगको आधारमा सबै भेदभावलाई अमान्य गर्दछ। यसले विश्वास गर्दछ कि भगवानको नजरमा सबै मानिस समान छन्। गुरुहरूले महिलाको समानतामा जोड दिए र कन्या भ्रूण हत्या र सती प्रथालाई अस्वीकार गरे। उनले सक्रिय रूपमा विधवा पुनर्विवाहलाई बढावा दिए र पर्दा प्रथा (महिलाहरू पर्दा लगाउने) लाई अस्वीकार गरे। भगवानमा मन केन्द्रित गर्नका लागि पवित्र नाम (नाम) को ध्यान गर्नु पर्दछ अनि सेवा र परोपकारको कार्य गर्नु पर्दछ। भीख मागेर वा बेइमानी गरेर होइन, इमानदारीपूर्वक काम गरेर जीविकोपार्जन गर्नु सम्मानजनक मानिन्छ। अरूसँग साझेदारी गर्नु पनि सामाजिक जिम्मेवारी हो। उक्त व्यक्तिले दशवन्ध (आफ्नो कमाइको १० प्रतिशत) मार्फत खाँचोमा परेकाहरूलाई सहयोग गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। सेवा, सामुदायिक सेवा पनि सिख धर्मको अभिन्न अङ्ग हो। सबै धर्मका मानिसहरूका लागि खुला प्रत्येक गुरुद्वारामा पाइने निःशुल्क सामुदायिक भान्सा (लंगर) यस सामुदायिक सेवाको अभिव्यक्ति हो।

शिख धर्मले आशावाद र आशाको वकालत गर्दछ। यसले निराशावादको विचारधारालाई स्वीकार गर्दैन।

गुरुहरूले यो जीवनको एउटा उद्देश्य र लक्ष्य छ भन्ने विश्वास गर्थे। यसले आत्मज्ञान र ईश्वरको प्राप्तिको अवसर प्रदान गर्दछ। यसबाहेक, मानिस आफ्ना कार्यहरूको लागि आफै जिम्मेवार छ। उसले आफ्नो कार्यको परिणामबाट उन्मुक्ति को दावा गर्न सक्दैन। त्यसैले उसले जे गर्छ त्यसमा धेरै होसियार हुनुपर्छ।

सिख ग्रन्थ, गुरु ग्रन्थ साहिब शाश्वत गुरु हो। यो एक मात्र धर्म हो जसले पवित्र पुस्तकलाई धार्मिक गुरुको दर्जा दिएको छ। सिख धर्ममा जीवित मानव गुरु (अवतार) को लागि कुनै स्थान छैन।

महिलाहरू को भुमिका

शिख धर्मका सिद्धान्तहरूमा भनिएको छ कि महिलाहरूको आत्मा पुरुषसरह समान हुन्छ र उनीहरूलाई आफ्नो आध्यात्मिकता विकास गर्ने समान अधिकार छ। उनीहरूले धार्मिक जमघटको नेतृत्व गर्न सक्छन्, अखण्ड पथ (पवित्र शास्त्रहरूको निरन्तर पाठ) मा भाग लिन सक्छन्, किर्तन (भजनहरूको सामूहिक गायन) गर्न सक्छन्, ग्रन्थी (पुजारी) को रूपमा काम गर्न सक्छन्। उनीहरूले सबै धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक र धर्मनिरपेक्ष गतिविधिहरूमा भाग लिन सक्दछन्। सिख धर्म पुरुष र महिलालाई समानता प्रदान गर्ने पहिलो प्रमुख विश्व धर्म थियो। गुरु नानकले लैङ्गिक समानताको उपदेश दिए अनि उनलाई अनुसरण गर्ने गुरुहरूले महिलाहरूलाई सिख पूजा र अभ्यासका सबै गतिविधिहरूमा पूर्ण भाग लिन प्रोत्साहित गरे।

गुरु ग्रन्थ साहिबमा भनिएको छ

"महिला र पुरुष, सबै भगवान्द्वारा सृष्टि गरिएका हुन्। यो भगवानको खेल हो। तपाईंका सबै रचनाहरू राम्रा र शुद्ध छन्, नानक भन्छन्।- गुरु ग्रन्थ, पृष्ठ ३०४

सिख इतिहासले पुरुषको सेवा, भक्ति, बलिदान अनि बहादुरीमा महिलाको भूमिकालाई समान रूपमा चित्रण गरेको छ। सिख परम्परामा महिलाको नैतिक गरिमा, सेवा र आत्मबलिदानका धेरै उदाहरणहरू लेखिएका छन्।

सिख धर्मका अनुसार पुरुष र महिला एउटै सिक्काका दुई पक्ष हुन्। अन्तरसम्बन्ध र अन्योन्याश्रितताको प्रणालीमा जहाँ पुरुष महिलाबाट जन्मन्छ, र महिला पुरुषको बीजबाट जन्मन्छ। सिख धर्मअनुसार पुरुषले महिला बिना आफ्नो जीवनमा सुरक्षित र पूर्ण महसुस गर्न सक्दैन, र पुरुषको सफलता उनीसँग आफ्नो जीवन साझा गर्ने महिलाको प्रेम र समर्थनसँग सम्बन्धित छ, र यसको विपरीत। गुरु नानकले भनेका छन्: "[यी] एक महिला हुन् जसले दौड जारी राख्छिन्" र हामीले "महिलालाई श्रापित र अभियुक्तको रूपमा मान्नुपर्दैन, [जब] महिलाबाट नेता र राजा जन्मन्छन्।" एस जि जि एस पृष्ठ ४७३।

उद्धारः उठाउनु पर्ने एउटा महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने धर्मले महिलाहरूलाई मुक्ति प्राप्त गर्न, भगवान्को प्राप्ति, वा सर्वोच्च आध्यात्मिक क्षेत्र प्राप्त गर्न सक्षम ठान्छ। यो गुरु ग्रन्थ साहिबमा भनिएको छ,

"भगवान् सबै प्राणीहरूमा सर्वव्यापी छन्, भगवान सबै रूपहरूमा सर्वव्यापी छन्, पुरुष र महिला" (गुरु ग्रन्थ साहिब, पृष्ठ ६०५)।

गुरु ग्रन्थ साहिबको माथिको कथन अनुसार, भगवानको प्रकाश दुवै लिङ्गसँग समान रूपमा बस्छ। तसर्थ, पुरुष र महिला दुवैले गुरुको शिक्षालाई पछ्याएर समान रूपमा मोक्ष प्राप्त गर्न सक्छन्। गुरु ग्रन्थ साहिबको माथिको कथन अनुसार, भगवानको प्रकाश दुवै लिङ्गसँग समान

रूपमा बस्छ। तसर्थ, पुरुष र महिला दुवैले गुरुको शिक्षालाई पछ्याएर समान रूपमा मोक्ष प्राप्त गर्न सक्छन्।

"पहिले गुरुले स्त्रीलाई पुरुषको बराबरमा राखे... स्त्री पुरुषका लागि बाधा थिएन, तर भगवानको सेवा गर्न र मोक्ष प्राप्त गर्नमा सहभागी थियो।"

विवाहः गुरु नानक देवले गृहस्थ जीवनमा ब्रह्मचर्य र त्यागको सट्टा पति र पत्नी समान भागिदार भएर दुवैले ईश्वर ध्यान गर्ने आदेश दिएका छन्। पवित्र पदहरूमा, घरेलु आनन्दलाई पोषित आदर्शको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ र विवाहले भगवान्प्रतिको प्रेमको अभिव्यक्तिका लागि निरन्तर रूपक प्रदान गरेको छ।

" एकजना महिला, आफ्नो माता-पिताका घरमा प्यारी हुन्छे, जसलाई उसको ममाता अनि पिताले धेरै माया गर्छन्। आफ्नो ससुरालीमा, ऊ परिवारको स्तम्भ हुँदछे, उनीहरू असल भाग्यको दायित्व हुन्छे... आध्यात्मिक ज्ञान एवम् मोक्षमा भागिदारी अनि महान गुणसम्पन्न, एकजना महिला, पुरुषका आधा हिस्सा, उलाई मुक्तिको द्वारसम्म लाँदछे।(वारन, वि. १६)

समान स्थितिः पुरुष एनि स्त्रीहरूका माझ समान स्थिति सुनिश्चित गर्नका लागि, गुरुहरूलो दीक्षा, निर्देश वा संगत(पवित्र फेलोसिप) अनि पंगत(एकसाथ भोजन गर्नु)जस्ता क्रियाकलापहरूमा लिङबिच कुनै भेदभाव गरेका छैनन्। सरूप दास भल्लाका अनुसार महिमा प्रकाश, गुरु अमर दासले महिलाहरूले गलाउँने घुङघाटको प्रयोगको विरोध गरे। उनले केही समुदायहरूको निरीक्षण गर्न चेलाहरूमध्ये महिलाहरूलाई नियुक्त गरे र सतीको अभ्यासको विरुद्धमा प्रचार गरे। सिख इतिहासमा धेरै महिलाहरूको नाम अन्तर्भुक्त छन्, जस्तै माता गुजरी माई भागो, माता सुन्दरी, रानी साहिब कौर, रानी सदा कौर, अनि महारानी जिन्द कौर, जसले आफ्नो समयका घटनाहरूमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका थिए।

शिक्षा: सिख धर्ममा शिक्षालाई धेरै महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। यो कसैको पनि सफलताको कुञ्जी हो। यो व्यक्तिगत विकासको प्रक्रिया हो र त्यसैले तेस्रो गुरुले धेरै विद्यालयहरू स्थापना गरे। यो गुरु ग्रन्थ साहिबमा भनिएको छ कि,

"**सबै दिव्य ज्ञान गुरुको माध्यमबाट प्राप्त गरिन्छ**"(गुरु ग्रन्थ साहिब, पृष्ठ ८३१)।

सबैका लागि शिक्षा आवश्यक छ अनि सबैलाई श्रेष्ठ बनाउने काम गर्न पर्दछ। तेस्रो गुरुद्वारा पठाइएका सिख धर्मप्रचारकहरूमध्ये ५२ जना महिला थिए। सिख महिलाको भूमिका र स्थितिमा डा मोहिन्दर कौर गिल लेख्छिन्, **"गुरु अमर दासलाई विश्वास थियो कि कुनै पनि शिक्षाले तबसम्म जड लगाउन सक्दैन जबसम्म यसलाई महिलाहरूले स्वीकार गर्दैनन्।"**

कपड़ों पर प्रतिबंध: महिलाओं को घूंघट न पहनने की आवश्यकता के अतिरिक्त, सिक्ख धर्म परिधान संहिता के संबंध में एक सरल लेकिन बहुत महत्वपूर्ण वर्णन करता है। यह लिंग की परवाह किए बिना सभी सिखों पर लागू होता है। गुरु ग्रंथ साहिब में कहा गया है,

"उन कपड़ों को पहनने से बचें, जिनमें शरीर असहज हो और मन बुरे विचारों से भरा हो।" एसजीजीएस, पृष्ठ 16

वस्त्रमाथि प्रतिबन्धः महिलाहरूले घुङघाट नलगाउनु पर्ने आवश्यकता बाहेक, सिख धर्मले परिधान संहिताको सरल तर धेरै महत्त्वपूर्ण विवरण गरेको छ। यो लिङको पर्वाह नगरी सबै सिखहरूमा लागु हुन्छ। गरु गर्न्थ साहिबमा भनिएको छ कि,

" **शरीरलाई असहज बनाउँने र मनलाई नकारात्मक विचारहरूले भरिदिने लुगा लगाउनबाट जोगिनुहोस्। एसजिजिएस**, **पृष्ठ १६**

यसरी, कस्तो प्रकारको लुगाले दिमागलाई नराम्रो विचारहरूले भरिदिन्छ र यसलाई बेवास्ता गर्नुपर्छ भनी सिखहरूले महसुस गर्नेछन्। सिख महिलाहरूले कृपाण (तरवार) र अन्यले आफ्नो रक्षा गर्ने अपेक्षा गरिन्छ, यो महिलाहरूका लागि अद्वितीय हो किनकि महिलाहरूले आफ्नो सुरक्षा गर्ने अपेक्षा गरिएको र शारीरिक सुरक्षाका लागि पुरुषहरूमा निर्भर हुने अपेक्षा नगरिएको इतिहासमा यो पहिलो पटक हो।

SGGS उद्धरण: गुरु नानक भन्नुहुन्छ, "पृथ्वी र आकाशमा, म अरू कोही देख्दिनँ। सबै महिला र पुरुषहरूमा, उहाँको ज्योति चम्किरहेको छ। "**Sgs** पृष्ठ २२३। स्त्रीबाट, पुरुष जन्मन्छ; पुरुष महिलाभित्र गर्भधारण हुन्छ; ऊ सङ्लग्न हुन्छ र स्त्रीसँग विवाहित हुन्छ। महिला उनको साथी बन्छे,नारीको माध्यमबाट भावी पिढीले जन्म लिँदछ। जब उसको स्त्री मर्दछे, उसको एर्को स्त्री खोज्दछ; स्त्रीका लागि ऊ बाध्य छ। तब उसलाई किन नराम्रो भन्नु? उसैबाट राजा उत्पन्न हुँदछ। स्त्रीबाट स्त्रीको जन्म हुँदछ; स्त्रीबिना कोही पनि हुँदैन। एसजीजीएस पृष्ठ 473

दाइजोको सम्बन्धमा: " हे मेरो प्रभु, मलाई आफ्नो माम मेरो विवहाको उपहार अनि दाइजोको रूपमा दिनुहोस्।" श्री गुरु राम दास जी, पृष्ठ ७८, एसजीजीएस की पंक्ति १८

पर्दा प्रथाको विषयमा: "पर्ख, पर्ख, हे दुलही-आफ्नो अनुहार पर्दाले नढाक। अन्त्यमा, यसले तपाईंलाई आधा आवरण पनि दिँदैन। " अन्त्यमा, यसले तपाईंलाई आधा आवरण पनि दिँदैन। " तपाईंको अगाडि आफ्नो अनुहार ढाक्नेहरूको अनुसरण गर्नुहोस्। अनुहार ढाक्ने एक मात्र सद्गुण यो हो कि केही दिनका लागि मानिसहरूले भन्नेछन्, "कस्तो सद्गुणी दुलही आएको छ।" तपाईंको यो पर्दा तब मात्र साँचो हुनेछ जब तपाईं भगवान्को महिमा गर्नुहुन्छ, नाच्नुहुन्छ र गाउँनुहुन्छ। - पृष्ठ ४८४, **SGGS**

महिलाहरू र वास्तवमा सबै आत्माहरूलाई आध्यात्मिक जीवन बिताउन कडा रूपमा प्रोत्साहित गरिएको थियोः "आउनुहोस्, मेरा प्रिय दिदीबहिनीहरू तथा आध्यात्मिक साथीहरू, मलाई आफ्नो आलिङ्गनमा कसेर अँगालो मार्नुहोस्। सँगै सामेल हुनुहोस्, र आफ्ना सर्वशक्तिमान पति भगवान्का कथाहरू बताउनुहोस्। "-गुरु नानक, एसजिजिएस पृष्ठ १७,।

"साथीहरू, अन्य सबै लुगाहरूले सुखलाई नष्ट गरिदिन्छ, अङ्गहरूमा लगाएका कुराले दुखाइ निम्त्याउँछ, र गलत सोचाइले दिमाग भरिदिन्छ।" - एसजिजिएस पृष्ठ १६

पगडी को महत्त्व

सिक्खको एउटा अभिन्न अङ्ग पगडी हो। सिखहरूले लगभग 1500 देखि र सिख धर्मका संस्थापक गुरु नानकको समयदेखि पगडी लगाई आएका छन्।

पगडी वा "पगडी" लाई प्रायः "पग" वा "दस्तर" मा संक्षेप गरिन्छ, एउटै कपडाका लागि विभिन्न भाषाहरू फरक शब्दहरू भएका छन्। यी सबै शब्दहरूले पुरुष र महिला दुवैले आफ्नो टाउको ढाक्न लगाउने कपडालाई जनाउँछ। यो लामो स्कार्फ वा कहिलेकाहीँ भित्री "टोपी" वा पट्काजस्तै टाउको वरिपरि लपेटिने कपडाको टुक्रा हो। परम्परागत रूपमा भारतमा, समाजका उच्च दर्जाका पुरुषहरूले मात्र पगडी लगाउँथे; निम्न हैसियत वा निम्न जातका पुरुषहरूलाई पगडी लगाउने अनुमति थिएन।

यद्यपि यो गुरु गोविन्द सिंह जीद्वारा नकाटिएको कपाल राख्न अनिवार्य गरिएको थियो, जुन पाँच के वा आस्थाका पाँच लेखहरूमध्ये एक थियो, यो लामो समयदेखि सन् १४६९ मा सिख धर्मको स्थापनादेखि नै सिख धर्मसँग सम्बन्धित छ।सिक्ख धर्म संसारको एक मात्र धर्म हो। जसमा सबै वयस्क पुरुषका लागि पगडी लगाउनु अनिवार्य छ। पश्चिमी देशहरूमा पगडी लगाउने अधिकांश मानिसहरू सिख हुन्। सिख पगडीलाई दस्तार पनि भनिन्छ। दस्तार एउटा फारसी शब्द हो। यसको अर्थ ह्यान्ड अफ गड' हो जसको अर्थ उहाँको आशीर्वाद हो।

सिखहरू आफ्ना धेरै र विशिष्ट पगडीहरूका लागि प्रसिद्ध छन्। परम्परागत रूपमा, पगडीले सम्मानको प्रतिनिधित्व गर्दछ, र लामो समयदेखि कुलीन वर्गका लागि मात्र आरक्षित वस्तु रहेको छ। भारतको मुगल शासनको समयमा, मुसलमानहरूलाई मात्र पगडी लगाउने अनुमति थियो। सबै गैर-मुस्लिमहरूलाई पगडी लगाउन कडा प्रतिबन्ध लगाइएको थियो।

गुरु गोविन्द सिंह जीले आफ्ना सबै सिखहरूलाई मुगलहरूको यस चुनौतीलाई बेवास्ता गर्दै पगडी लगाउन आग्रह गर्नुभयो। उहाँले आफ्ना खालसा अनुयायीहरूका लागि तयार गरेका उच्च नैतिक स्तरहरूको मान्यताका लागि यो लगाउनुपर्ने थियो। उहाँ आफ्नो खालसा अद्वितीय र "बाँकी संसारबाट अलग रहन" दृढ हुन चाहनुहुन्थ्यो। उहाँ उनीहरूले सिख गुरुहरूले तय गरेको अनौठो मार्ग अनुसरण गर्न चाहनुहुन्थ्यो। यसरी, एक पगडीधारी सिख सधैँ भीडबाट अलग खडा हुन्छ, गुरुको अभिप्राय जस्तै; किनकि उनी आफ्ना 'सन्त-सैनिकहरू' लाई सजिलै चिन्न मात्र नभई सजिलै फेला पार्न पनि चाहनुहुन्थ्यो।

एकजना सिक्ख पुरुष वा महिलाले पगडी लगाउँदा यो पगडी केवल एउटा फिता रहँदैन; किन कि यो शिक्ख शिरसँग एकात्म हुँदछ। सिखहरूले लगाउने आस्थाका अन्य चार वस्तुहरूसँगै पगडीको ठुलो आध्यात्मिक र लौकिक महत्त्व छ। जबकि त्यहाँ पगडी लगाउनसँग सम्बन्धित धेरै प्रतीकहरू छन्-स्वतन्त्रता, समर्पण, आत्मसम्मान, साहस, र धर्मनिष्ठा, तर! सिखहरूले पगडी लगाउने मुख्य कारण आफ्ना संस्थापकप्रति उनीहरूको प्रेम, आज्ञाकारिता र सम्मान देखाउनु हो।

माथिको मुख्य अंशमा भनिएका शब्दहरू अरू कसैद्वारा प्रतिस्थापन गर्न आवश्यक छ। 'कारण' हुन सक्छ

"पगडी हाम्रा गुरुले हामीलाई दिनुभएको उपहार हो। यसरी नै हामी आफूलाई सिंह र कौरको रूपमा मुकुट लगाउँछौँ जसले हाम्रो आफ्नै उच्च चेतनाप्रति हाम्रो प्रतिबद्धतालाई स्थापित गर्दछ। पुरुष र महिलाका लागि समान रूपमा, यो अनुमानित पहिचानले पहिचान, सभ्यता र विशिष्टता व्यक्त गर्दछ। यो अरूका लागि हामी अनन्तको छविमा बाँचिरहेका छौँ भन्ने एउटा सङ्केत हो र सबैको सेवा गर्नाका लागि समर्पित छौँ। पगडीले पूर्ण प्रतिबद्धता बाहेक अरू केही देखाउँदैन। जब तपाईं आफ्नो पगडी बाँधेर सबैभन्दा अलग हुन छनौट गर्नुहुन्छ, तब तपाईं निडर भएर एक्लो रूपमा खडा हुनुहुनेछ। छ अर्ब मानिसबाट अलग उभिएको व्यक्ति। यो सबैभन्दा उत्कृष्ट काम हो। "(सिखनेटबाट उद्धृत)

विनम्रता तपाईँ को यात्रा को मुख्य सार हो

नम्रता सिख धर्मको एक महत्त्वपूर्ण दृष्टिकोण हो। यस अनुसार शिखहरूले विनम्रतापूर्वक भगवानको अगाडि प्रणाम गर्नुपर्छ। नम्रता वा नम्रता पञ्जाबी भाषामा सँगसँगैका शब्दहरू हुन्। नम्रता एउटा गुण हो जुन गुरुबाणीमा उत्साहपूर्वक प्रचार गरिएको छ। यस पन्जाबी शब्दको अनुवाद "नम्रता", "उदारता" वा "विनम्रता" हो। एक मानिस जसको दिमाग अरूभन्दा राम्रो वा बढी महत्त्वपूर्ण छ भन्ने विचारबाट विचलित हुँदैन।

समसंया क्षेत्र- उपरोक्त वाक्य सही छैन- उपरोक्त वाक्य पूर्ण छैन

यो सबै मानवको पोषणको लागि एउटा महत्वपूर्ण गुण हो अनि एकजना सिखको मानसिकताको एउटा अनिवार्य हिस्सा हो तथा यो गुण सधैं सिखमा हुनुपर्दछ। सिख शस्त्रागारमा अन्य चार गुणहरू छन्: सत्य (सत्), सन्तुष्टि (सन्तोख), करुणा (दया) र प्रेम (प्रेम)।

यी पाँच गुणहरू एकजना सिखका लागि आवश्यक हुन्छन् तथा यी गुणहरू आत्मसात गर्न र तिनीहरूलाई आफ्नो व्यक्तित्वको एक अंश बनाउनका लागि गुरबानीको ध्यान र पाठ गर्नु उसको कर्तव्य हो।

गुरबानीले हामीलाई के बताउँछः

"नम्रताको फल भनेको सहज ज्ञानबाट प्राप्त शान्ति र आनन्द हो। नम्रताका साथ उनीहरूले उत्कृष्टताको खजाना भगवान्को ध्यान गर्न जारी राख्छन्। भगवान्सँग परिचित प्राणी नम्रतामा डुबेको हुन्छ। जसको हृदय दया र नम्रतामा स्थिर हुन्छ। सिख धर्मले नम्रतालाई भगवान्को सामु भिक्षा माग्ने पात्रको रूपमा प्रस्तुत गर्दछ।

गुरु नानक, सिक्ख धर्मका गुरुः

"आफ्नो हृदयमा प्रेम र नम्रताका साथ सुन्नुहोस् अनि विश्वास गर्नुहोस्, तपाईँभित्रको पवित्र मन्दिरमा भगवान्को नाममा आफूलाई शुद्ध गर्नुहोस्। "-एसजिजिएस पृष्ठ ४

"सन्तुष्टिलाई आफ्नो कानको औँठी बनाउनुहोस्, नम्रतालाई आफ्नो भिक्षापात्र बनाउनुहोस्, र ध्यानलाई आफ्नो शरीरको भस्म बनाउनुहोस्। "- **एस**जिजि**एस** पृष्ठ ६।

"नम्रताको क्षेत्रमा, शब्द सौन्दर्य हो। अतुलनीय सौन्दर्यका सिर्जना गरिएका रूपहरू छन्। "**SGGS** पृष्ठ ८

"नम्रता, उदारता र अन्तर्ज्ञान मेरो सासु र ससुरा हुन् "- **एस**जिजि**एस** पृष्ठ १५२

आध्यात्मिकतातर्फ को यात्रा

गुरु ग्रन्थ साहिब एक शाश्वत जीवित गुरु हो, जो सिख गुरुहरू, हिन्दू र मुस्लिम सन्तहरूको काव्य रचना हो। यो सङ्ग्रह उनका माध्यमबाट सम्पूर्ण मानवजातिका लागि भगवान् ले दिनुभएको उपहार हो। गुरु ग्रन्थ साहिबको दर्शन कुनै पनि प्रकारको उत्पीडन बिना ईश्वरीय न्यायमा आधारित समाजको हो। यो ग्रन्थले हिन्दू धर्म र इस्लामका धर्मग्रन्थहरूलाई स्वीकार र सम्मान गर्दछ, तर यसले यी धर्महरू मध्ये कुनैसँग नैतिक सद्भाव प्रतिबिम्बित गर्दैन। गुरु ग्रन्थ साहिबमा, महिलाहरूलाई पुरुषको बराबर भूमिकासँगै उच्च सम्मान दिइएको छ। महिलाहरूमा पुरुषहरूमा जस्तै आत्मा हुन्छ अनि यसैले मुक्ति प्राप्त गर्ने समान अवसरका साथ उच्च स्तरको आध्यात्मिकता प्राप्त गर्ने समान अधिकार हुन्छ। महिलाहरूले प्रमुख धार्मिक अनुष्ठानसहित सम्पूर्ण धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक तथा धर्मनिरपेक्ष गतिविधिहरूमा भाग लिन सक्छन्।

सिख धर्मले समानता, सामाजिक न्याय, मानवताको सेवा र अन्य धर्महरूप्रति सहिष्णुताको वकालत गर्दछ। दैनिक जीवनमा करुणा, इमानदारी, नम्रता र उदारताको आदर्शहरूको अभ्यास गर्दै सिख धर्मको आवश्यक सन्देश भनेको सधैँ भगवानप्रतिको आध्यात्मिक भक्ति र श्रद्धा हो। सिख धर्मका तीन आधारभूत सिद्धान्तहरू ध्यान अनि भगवान्लाई स्मरण गर्नु, इमानदारीपूर्वक बाँच्नका लागि काम गर्नु र अरूसँग बाँड्नु हुन्।

आत्माका लागि यस आध्यात्मिक यात्रामा जाने प्रयास गरेकोमा बधाई। अनुवाद कहिल्यै पनि मूलसँग नजिक हुन सक्दैन, विशेष गरी जब सम्पूर्ण गुरु ग्रन्थ साहिब पद्यमा छ र रूपकहरूको प्रयोगले कार्यलाई अत्यन्त गाह्रो बनाउँछ। कृपया तिनीहरूलाई शाब्दिक रूपमा नपढ्नुहोस् तर तिनीहरूको अन्तर्निहित सन्देश बुझ्नुहोस्। भगवान् एक हुनुहुन्छ र उहाँसँगको मिलन मानव जीवनको लक्ष्य हो भन्ने तथ्यमा ध्यान केन्द्रित गरिएको छ।

यो काम वर्षौंदेखि धेरै स्वयंसेवकहरूले गरेका छन्, जसले गर्दा ईश्वरीय सन्देश तपाईँलाई तपाईँको भाषामा पुग्न सकोस्। यदि तपाईँका कुनै प्रश्नहरू छन् भने, कृपया walnut@gmail.comमा इमेल गर्न नहिचकिचाउनुहोस् अनि हामी यस यात्रामा तपाईँसँग सामेल हुन चाहन्छौँ।